

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra občanského práva

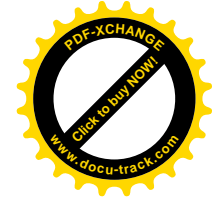
Diplomová práce na téma:

**Zjišťování majetku a dluhů zůstavitele v řízení o dědictví se zaměřením na
předlužené dědictví a jeho způsoby řešení**

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Hana Orletová

Zpracoval: Vanda Strejčková

Olomouc 2010

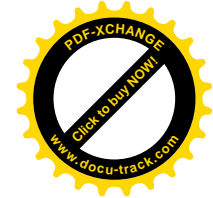

Prohlašuji tímto, že jsem diplomovou práci na téma: „Zjišťování majetku a dluhů zůstavitele v řízení o dědictví se zaměřením na předlužené dědictví a jeho způsoby řešení“ zpracovala sama pouze s využitím pramenů v práci uvedených.

V Olomouci 24.8.2010

.....

Vanda Strejčková

Já, níže podepsaná **Vanda Strejčková**, autor diplomové práce na téma **Zjišťování majetku a dluhů zůstavitele v řízení o dědictví se zaměřením na předlužené dědictví a jeho způsoby řešení**, která je literárním dílem ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., dávám tímto jako subjekt údajů svůj souhlas ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. správci:

Univerzita Palackého v Olomouci
Křížkovského 8, Olomouc, 771 47, Česká republika

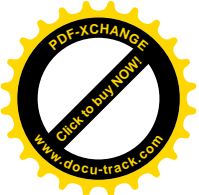
ke zpracování údajů v rozsahu: jméno a příjmení v informačním systému, a to včetně zařazení do katalogů, a dále zpřístupnění jména a příjmení v katalogích a informačních systémech Univerzity Palackého, a to včetně neadresovaného zpřístupnění pomocí metod dálkového přístupu. Údaje mohou být takto zpřístupněny uživatelům služeb Univerzity Palackého. Realizace zpřístupnění zajišťuje ke dni tohoto prohlášení vnitřní složka Univerzity Palackého, která se nazývá Informační centrum Univerzity Palackého.

Souhlas se poskytuje na dobu ochrany autorského díla dle zákona č. 121/2000 Sb.

V Olomouci dne 24.8.2010

.....

Vanda Strejčková

Touto cestou bych ráda poděkovala JUDr. Haně Orletové, vedoucí mé diplomové práce, za ochotu, poskytnuté rady, cenné připomínky a věnovaný čas.

OBSAH

ÚVOD	7
1. DĚDICKÉ PRÁVO	9
1.1. Dědické právo obecně	9
1.2. Funkce dědického práva	9
1.3. Předpoklady dědění	10
1.4. Právní důvod dědění	12
1.5. Zásady dědického práva	14
1.5.1. Zachování hodnot	14
1.5.2. Přechod na jednotlivce	14
1.5.3. Respekt autonomie vůle zůstavitele	15
1.5.4. Zásada rovnosti	15
1.5.5. Univerzální sukcese	15
1.5.6. Svoboda dědice přijmout dědictví	16
2. DĚDICKÉ ŘÍZENÍ	17
2.1. Dědické řízení obecně	17
2.2. Zásady dědického řízení	20
2.2.1. Zásada nezávislosti a nestrannosti soudů a soudců	20
2.2.2. Zásada zákonného soudu a zákonného soudce	20
2.2.3. Zásada rovnosti	21
2.2.4. Zásada neveřejnosti	21
2.2.5. Zásada ústnosti a přímosti	21
2.2.6. Zásada hospodárnosti	21

.....	22		
3. ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ A DALŠÍ SUBJEKTY ZÚČASTNĚNÉ NA DĚDICKÉM ŘÍZENÍ			
.....	23		
3.1. Okruh účastníků dědického řízení a jejich vymezení	23		
3.2. Zákonný dědic			
.....	23		
3.3. Dědic ze závěti.....			
.....	24		
3.4. Ztráta postavení dědice.....	25		
3.5. Společenství dědiců			
.....	25		
3.6. Postavení státu v dědickém řízení	26		
3.7. Postavení zůstavitelova věřitele a pojem předlužené dědictví.....	26		
4. PŘEDBĚŽNÉ ŠETŘENÍ A ŠETŘENÍ V CENTRÁLNÍCH EVIDENCÍCH			
.....	29		
4.1. Průběh dědického řízení			
.....	29		
4.2. Zahájení řízení a předběžné šetření			
.....	29		
4.3. Další postup v již zahájeném dědickém řízení	30		
4.4. Šetření v Centrální evidenci závětí a publikace závětí	32		
4.5. Šetření v Centrální evidenci správců dědictví	33		
4.6. Šetření v Centrální evidenci manželských smluv	34		
4.7. Předběžné šetření			
.....	34		
5. ZJIŠŤOVÁNÍ MAJETKU A DLUHŮ ZŮSTAVITELE	43		
5.1. Zjišťování majetku a dluhů zůstavitele obecně	43		
5.2. Účinky konvokace			
.....	44		
5.3. Přihlášení pohledávek			
.....	44		
5.4. Součinnost třetích osob			
.....	45		
5.5. Význam soupisu aktiv a pasiv dědictví	45		
5.6. Promlčení pohledávek a žalobní nároky	47		
5.7. Spory o rozsah aktiv a pasiv dědictví			
.....	48		

5.8. Majetek patřící do společného jmění manželů a způsoby jeho vypořádání	49
5.9. Vydání usnesení o dědictví	52
6. PŘEDLUŽENÉ DĚDICTVÍ, PŘENECHÁNÍ PŘEDLUŽENÉHO DĚDICTVÍ VĚŘITELŮM, LIKVIDACE DĚDICTVÍ	53
6.1. Přenechání předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů	55
6.2. Likvidace dědictví	60
6.2.1. Likvidace dědictví obecně	60
6.2.2. Soudní příslušnost a podmínky řízení	61
6.2.3. Účastníci likvidace dědictví	62
6.2.4. Průběh likvidace	64
ZÁVĚR	72
PŘÍLOHY	74
SEZNAM LITERATURY	87

Úvod

Ve své diplomové práci se chci věnovat dědickému právu a řízení o dědictví, tedy jeho procesní části.

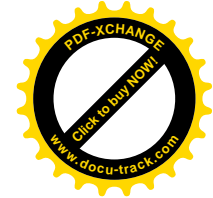
Podrobněji se pak budu zabývat problematikou zjišťování majetku a dluhů zůstavitele se zaměřením na předlužené dědictví a jeho způsoby řešení, při kterých se vždy používají procesní předpisy platné v době úmrtí zůstavitele.

Dědické řízení je řízením občanskoprávním a je součástí nesporného soudnictví, které je samostatně upraveno v hlavě páté zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.), nazvané Zvláštní ustanovení. Cílem nesporného řízení je upravit právní poměry účastníků zpravidla konstitutivním rozhodnutím do budoucna a nejde zde o vítězství jednoho účastníka nad druhým. Nejedná se o řešení sporu, ale o úpravu poměrů účastníků soudem. Projevuje se zde zvýšená ingerence státu při úpravě některých hmotněprávních vztahů. V řízení nesporném soud jedná a rozhoduje, aniž by byl vázán návrhy účastníků, zejména však v nesporném řízení nerozhoduje o otázkách, které jsou mezi účastníky sporné a neposuzuje, které ze sporných skutkových tvrzení účastníků je pravdivé.

Řízení o dědictví je zvláštním druhem civilního soudního řízení, které bylo novelou občanského soudního řádu č. 263/1992 Sb. včleněno do zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Vlastním smyslem a účelem dědického řízení je, aby se dědictví dostalo těm subjektům, které splňují předepsané podmínky stanovené právními předpisy a dále, aby tato změna v subjektech vyšla najevo i vůči třetím osobám. Dalším důležitým aspektem je to, aby byla zajištěna ochrana osobám, které jsou nezletilé a těm, které nejsou způsobilé k právním úkonům a ani k úkonům spojeným s nabýváním dědictví a ani faktické správě zděděného majetku.

Rozhodování nezávislými soudy o těchto vztazích je významnou garancí jejich

ochrany.

Postavení notářů v dědickém řízení upravuje vedle o.s.ř. zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. V souladu s jeho zněním zůstávají notáři činní v řízení o dědictví jako soudní komisaři.

Zákonem číslo 7/2009 Sb. a následně zákonem č. 218/2009 Sb. došlo k novelizaci občanského soudního řádu, mimo jiné i k novelizaci ustanovení § 38 odst. 2 o.s.ř. Touto novelou došlo k výrazné a významné změně při projednávání dědictví, když byla notářům jako soudním komisařům dána rozhodovací pravomoc.

Úkony notáře, které provádí v rámci celého řízení se považují za úkony soudu. Tím došlo k výraznému posílení postavení notáře - jako soudního komisaře v řízení o dědictví.

V souladu se zadáním diplomové práce chci postupovat metodou od obecného ke zvláštnímu, kdy nejprve vymezím pojmy související s dědickým právem a dědickým řízením. Ve stěžejních bodech diplomové práce chci postupovat metodou popisnou, když problematika zjišťování majetku a dluhů zůstavitele včetně způsobů řešení situací spojených s předluženým dědictvím jsou v praxi velmi složité a náročné a pověřený notář – soudní komisař je odkázán pouze na stručně popisné paragrafové znění zákonných předpisů, při malé možnosti aplikace judikatury.

1. DĚDICKÉ PRÁVO

1.1. Dědické právo obecně

Označení dědického práva jako by ukazovalo na dědictví a dědice, tedy na ty, kdo právně vstupují na místo zemřelého, a na majetek, který jim připadne. Takový pohled by byl nutně zužující, neboť dědické právo se vztahuje především k pozůstalosti, tedy k tomu, co zůstavitel svým právním nástupcům zanechal, jakož i k dispozicím, kterými zůstavitel opatřil své jmění pro případ své smrti. Dědické právo se netýká jen jmění, jehož se dědicové ujímají po zůstavitelově smrti, ale především poměrů mezi zůstavitelem a dědicem, který nastupuje jako zůstavitelův univerzální sukcessor a pokračovatel.¹⁾

1.2. Funkce dědického práva

Dědické právo v objektivním smyslu zabezpečuje změnu v subjektech majetkových práv a povinností po smrti občana. Napomáhá tak zachování majetkových hodnot zemřelého pro jeho nástupce, zpravidla pro další generace.

Právní úprava dědění nesleduje pouze zájmy těch, kterým se dostává zvýhodnění nabytím zůstavitelem zanechaného majetku, ale bere ne menší zřetel i na osoby, vůči nimž byl zemřelý zavázán k majetkovému plnění, aby věřitelé nebyli kráceni ve svých právech tím, že povinný subjekt zemřel. Dědické právo tak přispívá ke zjednávání právní jistoty v právních vztazích mezi subjekty občanskoprávních vztahů.

Na povahu, obsah i způsob dědění má určující vliv zákonná úprava práv a povinností plynoucích z poměrů věcných a závazkových. Podle současné právní úpravy se normy dědického práva vztahují pouze na přechod individuálního vlastnictví k věcem a na vstup dědice do závazkových právních vztahů zemřelého, pokud nejsou vázány výlučně na jeho osobu.

¹⁾ ELIÁŠ Karel a kol. *Občanský zákoník: Velký akademický komentář*. LINDE PRAHA, a.s. 2008. 1114s.

Dědické právo svým uspořádáním, především zvýšenou ochranou zůstavitelových potomků jako tzv. neopomenutelných dědiců, směřuje zřetelně k posilování vzájemných vztahů uvnitř rodiny, k účelnému využití zanechaných majetkových hodnot, což odpovídá současně i obecnému zájmu, k předcházení sporům, k nimž by mezi více dědici mohlo docházet, a k důsledné ochraně třetích osob, jejichž byl zemřelý dlužníkem.²⁾

1.3. Předpoklady dědění

Základním předpokladem k realizaci dědického práva je smrt člověka, jehož majetek má v případě smrti přejít na jiné subjekty.

Zemřelá fyzická osoba přestává být subjektem všech právních vztahů. Smrt fyzické osoby se prokazuje předepsaným způsobem, tj. úředním zjištěním smrti (prohlídkou mrtvého) a vydáním úmrtního listu. Tento postup musí být v souladu s vyhláškou č. 19/1988 Sb. Ministerstva zdravotnictví ČSR o postupu při úmrtí a o pohřebnictví.³⁾

Občanský zákoník v ustanovení § 7 odst. 2 pamatuje rovněž na případy, kdy smrt určité fyzické osoby není možno prokázat tímto způsobem, ačkoliv podle okolností konkrétního případu a obecných zkušeností nejsou pochybnosti, že zemřela. Tak např. stane-li se někdo nezvěstným v souvislosti se zvlášť nebezpečnou událostí, která činí jeho smrt vysoce pravděpodobnou, anebo zdržoval-li se na neznámém místě a po dlouhou dobu o něm nejsou zprávy.

Půjde v podstatě o důkaz smrti, při němž lze úmrtí zjistit a prokázat sice jinak než obvyklým způsobem, tj. úmrtním listem vystaveným na základě úředního ohledání mrtvol, ale neméně spolehlivě, např. výpovědí svědků o tom, že ten o koho jde, se zdržoval v objektu, který byl zničen výbuchem, požárem, povodní apod. V takovém případě vydá soud dle § 200 zák. č. 99/1964 Sb.

²⁾ MIKEŠ Jiří. *Dědictví a právo: právní poradce pro každého*. Praha. Informatorium 1993. 19-20s.

³⁾ SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno: Computer Press,a.s., 2007. 25s.

Občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.) rozhodnutí, kterým prohlásí fyzickou osobu za mrtvou. Soud v tomto rozhodnutí vysloví, že určitá osoba zemřela při konkrétní události, a určí, kdy se tak stalo. Tímto dnem, za předpokladu, že rozhodnutí soudu nabude právní moci, zaniká způsobilost takové osoby mít práva a povinnosti a na její místo do práv a povinností nezanikajících smrtí vstoupí další subjekty na základě dědické posloupnosti nebo na základě zvláštní právní úpravy.

Zjistí-li soud během řízení, že nejsou splněny podmínky prohlášení za mrtvého, řízení zastaví dle ustanovení § 197 o.s.ř.⁴⁾

S pouhou skutečností, kterou je smrt fyzické osoby, nelze spojovat dědické nástupnictví, pokud by po ní nezůstala nějaká majetková práva, jejichž existence není ohrožena zánikem dosavadního oprávněného subjektu.

Dědění je ve své podstatě toliko přechodem majetku zůstavitele na dědice. Pod pojmem majetek se rozumí v podstatě aktiva patřící určitému subjektu. Patří k němu všechna práva, jejichž směnná hodnota je penězi vyjádřitelná, tedy penězi vyjádřitelného obsahu, jakož i práva s peněžitým plněním.

Co se týče dědění, jde při něm především o přechod majetku, tedy aktiv. Kdyby jich nebylo, o žádném dědění nemůže být řeč. Zanechá-li však zůstavitel nějaká aktiva, pak ruku v ruce s nimi zatěžují dědice i pasiva, a to nezávisle váže-li se jejich vznik k jednotlivým položkám aktiv či nikoli.

Majetek, ať se chce či nechce, jako předmět dědění má povahu jakéhosi celku ovládaného oprávněným subjektem za jeho života a představovaného po jeho smrti dědictvím či pozůstalostí.⁵⁾

⁴⁾ KUČERA Robert. *Dědictví*. LINDE PRAHA, a.s., 2001. 19-20s.

⁵⁾ MIKEŠ Jiří, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 15-16s.

1.4. Právní důvod dědění

K tomu aby se někdo mohl stát dědicem zemřelého, je nezbytné, aby byl povolán k dědictví některým ze způsobů, které zákon jako důvod dědění uznává.

Podle ustanovení § 461 zák. č. 40/1964 Sb. Občanského zákoníku (dále jen o.z.) se dědí ze zákona, ze závěti nebo z obou těchto důvodů. Jiný důvod dědění neuznává. Nepřichází tedy v úvahu nabytí dědictví na základě dědické smlouvy, kterou podle právní úpravy platné před 1. 1. 1951 jeden účastník smlouvy sliboval druhému, že mu má připadnout majetek, který po smrti slibujícího zůstane.⁶⁾ Současná právní úprava neumožňuje tzv. vzájemné závěti, ve kterých v jedné listině pořizovali pro případ smrti oba manželé tak, že se navzájem povolávali za univerzální dědice, doplněné někdy i tím, že se určilo, kdo se má stát dědicem po tom z dvojice manželů, který zemře později. Ustanovení § 476 odst. 3 o.z. vyjadřuje v tomto ohledu záměr zákona zcela jednoznačně, a to tak, že společná závěť více zůstavitelů je neplatná.

Pokud jde o důvody dědění přípustné z hlediska platné právní úpravy, traduje se v odborné literatuře názor, že dědění ze zákona patří přednost před děděním ze závěti, protože uspořádání dědických poměrů podle tzv. intestátní posloupnosti (dochází k ní, když zůstavitel nepořídil o svém majetku na případ smrti závětí) se jeví spravedlivější a lépe odpovídající tendenci posilování rodinných svazků jako základny společnosti. Argumenty svědčící tomuto mínění jsou spatřovány zejména v systematickém umístění ustanovení o dědění ze zákona před ustanoveními o dědění ze závěti, dále v ochraně tzv. neopomenutelných dědiců, jimiž jsou zůstavitelovi potomci, které nemůže zůstavitel závětí zkrátit buď vůbec (nezletilí) anebo jen o jednu polovinu (zletilí) zákonného podílu (mimo případ jejich platného vydědění), a konečně také v nemožnosti přírůstku (akrescence) uvolněného podílu, který povoláný dědic

⁶⁾ Podle důvodové zprávy k občanskému zákoníku se nepovažuje za únosné, aby se někdo, mnohdy na značně dlouhou dobu dopředu, zbavoval možnosti volně se svým majetkem na případ smrti naložit, bez zřetele na životní proměny v osobních i majetkoprávních vztazích.

nenabyl, k dědickému podílu, popřípadě podílům ostatních závětních dědiců. Pokud jde o posléze uvedený prvek, podává se z ustanovení § 461 odst. 2 o.z., podle kterého, nenabude-li dědictví dědic ze závěti, nastupují místo něho dědici ze zákona. Nabude-li se ze závěti jen část dědictví, nabývají zbývající části dědici ze zákona.

Ve vymezení okruhu zákonných dědiců se pamatuje především na nejbližší příbuzné zůstavitele a na jeho manžela, tedy na osoby, o kterých lze mít ze to, že se spolu se zůstavitelem podílely na tvorbě i zachování hodnot spadajících do zůstavitelova majetku. Okruh zákonných dědiců ve srovnání s dřívějšími právními úpravami je značně zúžen. Jako zákonní dědici nepřicházejí v úvahu ti, kteří s ohledem na stupeň příbuzenství smrt zůstavitele zpravidla nepociťují po osobní ani materiálové stránce jako újmu vlastní.

Nově byl do dědických skupin v roce 2006, na základě zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, zahrnut partner, kterému se tak dostalo postavení shodného s manželem.

Pamatuje-li zákon na případ, v němž zůstavitel nezanechal závěť, neznamená to ještě, že by v konkrétním případě přicházelo dědění ze závěti v úvahu jen tehdy, kdyby nebyli dědici ze zákona, popřípadě kdyby žádný z nich dědictví nenabyl. Ve skutečnosti je tomu tak, že pro dědické nástupnictví je určujícím činitelem v první řadě zůstavitelova vůle, jestliže ji vyjádřil v platné závěti. Závěť má totiž povahu prostředku přípustného osobního zásahu do uspořádání dědické posloupnosti podle zákona. To se uplatní jen podpůrně, pokud zůstavitel závěť nezřídil nebo kdyby jím zřízená závěť po formální nebo obsahové stránce neodpovídala náležitostem požadovaným pro platnost tohoto právního úkonu, anebo kdyby jí nebyl vyčerpán všechn zanechaný majetek, popřípadě by závěti povolaný dědic z jakýchkoli důvodů dědictví nenabyl.

Platná právní úprava připouští, aby jedna a táž osoba nabyla dědictví z obou důvodů, tedy ze závěti i ze zákona, je-li z obou těchto důvodů povolána ze

dědice. Občanský zákoník v tomto směru nepřevzal zásadu známou z římského práva „nemo pro parte testatus, pro parte intestatus decedere potest“ (český překlad: Není možné, aby někdo zemřel, zanechav o části pozůstalosti testament, část zůstavil posloupnosti zákonně)⁷⁾, která bránila dědickému nástupnictví jedné osoby z obou uvedených důvodů, takže bylo na ní, aby se rozhodla, kterému z těchto důvodů dá při svém rozhodování spojeném s nabytím dědictví přednost.⁸⁾

1.5. Zásady dědického práva

Právní úprava dědění stojí na základech vytvořených úpravami předchozích občanských zákoníků účinných na území České republiky a vychází z principu ustavených již v dobách antického Říma.

Již od úpravy dědického práva dané Obecným zákoníkem občanským vyhlášeným 1.6.1811 vychází hmotné i procesní dědické právo ze zásady, že pro dědění i pro postup soudu v řízení o dědictví je určující okamžik smrti zůstavitele. Z této zásady vychází i současná právní úprava.⁹⁾

1.5.1. Zachování hodnot

Zemře-li vlastník, je třeba vyřešit další osud jeho vlastnictví. Zásada zachování hodnot sleduje mezigenerační solidaritu, dosahování cílů přesahujících délku jednoho života a také právní a hospodářský pořádek i kontinuitu.

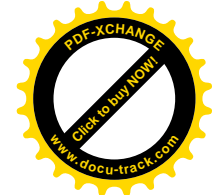
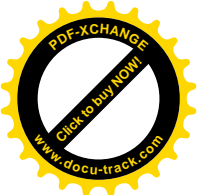
1.5.2. Přejed na jednotlivce

Hledisko zachování hodnot může sledovat pojetí kolektivistické nebo individualistické. Hodnoty vytvořené zemřelým by byly zachovány i při jejich přechodu na veřejnoprávní entitu, jejímž byl zůstavitel členem (obec, stát).

⁷⁾ KINCL Jaromír, URFUS Valentin. *Římské právo*. Panorama Praha 1990. 438s.

⁸⁾ MIKEŠ Jiří. *Dědictví a právo: právní poradce pro každého*. Praha. Informatorium 1993. 34-36s.

⁹⁾ ŠVESTKA, SPÁČIL, ŠKÁROVÁ, HULMÁK a kol. *Občanský zákoník II. - komentář*. C.H.BECK Praha 2008. 1223s.

Evropskému standardu odpovídá zásada přechodu na pozůstalosti na jednotlivce. Dává totiž smysl zůstavitelově péči o vlastní majetek, nabádá ho k produktivní činnosti a spořivosti vzhledem k vědomí, že jeho majetek po jeho smrti případně osobám, k nimž má blízký vztah.

Stát - není-li za dědice povolán závětí - se pozůstalosti ujímá až v poslední řadě, buď jako zákonný dědic, anebo cestou odúmrti (caducum) zakládající zvláštní právo státu k pozůstalosti vyplývající ze státní svrchovanosti.

1.5.3. Respekt k autonomii vůle zůstavitele

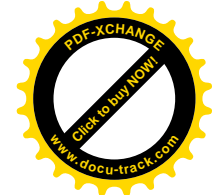
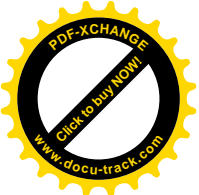
Testovací svoboda se jeví jako logický důsledek svobody vlastnické - je-li z hlediska soukromého práva vlastník oprávněn nakládat se svým vlastnictvím, jak chce, plyne z toho přirozeně i jeho právo rozhodnout, jaký osud stihne jeho vlastnictví po jeho smrti.

1.5.4. Zásada rovnosti

Pozůstalost má být mezi dědice téže skupiny rozdělena rovnoměrně. Zákonná posloupnost nepreferuje dědice podle pohlaví, prvorozenství, původu apod. Zásada rovnosti dědiců neplatí snad nikde absolutně, u nás je prolomena zákonem v § 474 odst. 2 o.z. ve prospěch zůstavitelova pozůstalého manžela při dědění v druhé dědické skupině. Především je však zásada rovnosti modifikována zásadou pořizovací volnosti.

1.5.5. Univerzální sukcese

Zásada rovnosti se vztahuje k osobám dědiců. Naproti tomu zásada univerzální sukcese se týká přecházejícího zůstavitelova jmění (pozůstalosti). Důsledkem zásady univerzální sukcese je, že pozůstalost přechází na dědice vcelku - nikoli v jednotlivostech - a je-li dědiců více, neděje se přechod pozůstalosti po jednotlivých majetkových kusech, ale podle podílů.

Pokud jde o přechod zůstavitelových dluhů na dědice, naše právo říká, že dluhy zemřelého náleží stále jemu a že je lze tedy vyrovnat jen z majetku, jenž zanechal. Platí tedy, že dědic hradí dluhy zůstavitele do výše ceny nabytého dědictví.

1.5.6. Svoboda dědice přijmout dědictví

„Nikdo není povinen přijmout pozůstalost, která mu napadla.“ Zásada volnosti dědice přijmout dědictví vyžaduje, aby dědic projevil vůli dědictví nabýt. To se děje výslovným projevem vůle dědictví přijmout.¹⁰⁾

¹⁰⁾ ELIÁŠ Karel a kol. *Občanský zákoník: Velký akademický komentář*. LINDE PRAHA, a.s. 2008. 1116-1122s.

2. DĚDICKÉ ŘÍZENÍ

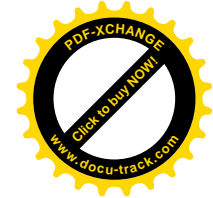
2.1. Dědické řízení obecně

Řízení o dědictví zahájí soud i bez návrhu (z úřední povinnosti, § 175a o.s.ř.), jakmile se dozví, že někdo zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého. Podnětem k zahájení řízení je zpravidla oznámení příslušného orgánu státní správy pověřeného vedením matriky, může však jít i o jiné spolehlivé sdělení (sdělení Policie ČR, sdělení zdravotnických či sociálních zařízení - nemocnice, domovy důchodců, léčebny dlouhodobě nemocných apod.). Podkladem pro zahájení dědického řízení je úmrtní list nebo pravomocný rozsudek o prohlášení za mrtvého.

Věcně příslušným k řízení o dědictví je v prvním stupni okresní soud (§ 9 odst. 1 o.s.ř.). Místní příslušnost se řídí posledním bydlištěm zůstavitele, neměl-li bydliště nebo nelze-li bydliště zjistit, místem posledního pobytu (rozhodující je faktické bydliště, příp. pobyt). Není-li takový soud, je příslušný soud, v jehož obvodu je zůstavitelův majetek. V případě, že bude takto příslušných soudů několik, je příslušný ten z nich, který první provedl úkon (§ 88 písm. k o.s.ř.). Jedná se tedy o výlučnou místní příslušnost.¹¹⁾

Místně příslušný soud dle § 38 o.s.ř. pověřuje notáře ve svém obvodu, aby za odměnu prováděli úkony v řízení o dědictví. Vzhledem k tomu, že dle § 38 odst. 3 o.s.ř. se úkony notáře, které provedl jako soudní komisař, považují za úkony soudu, vztahuje se na notáře jedno ze základních ústavních práv a to zásada, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, tzn. že určení konkrétního notáře, který bude dědictví vyřizovat, je předem dáno. Notáři, kteří působí v obvodu okresního, případně obvodního nebo městského soudu jsou pověřováni úkony v řízení o dědictví podle návrhu, který na návrh příslušné notářské komory vydá předseda krajského soudu na každý kalendářní rok.

¹¹⁾ WINTEROVÁ Alena. *Civilní právo procesní*. 5. aktualizované vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2008. 405s.

Pověřování notářů jako soudních komisařů je založeno buď na systému obvodovém nebo na systému časovém, možná je i kombinace obou systémů.¹²⁾

Podle platné právní úpravy se dědické řízení zahajuje i bez návrhu, a to po každé zemřelé osobě, jakmile se soud o úmrtí dozví (§ 175a odst. 2 o.s.ř.). Stát prostřednictvím soudu, resp. pověřeného notáře - soudního komisaře kvalifikovaně zjišťuje právní nástupce zemřelé osoby, rozsah majetku a dluhů této zemřelé osoby, činí potřebná opatření a své závěry vyjadřuje v usnesení, které je veřejnou listinou.

Právní úprava tak spočívá na principu tzv. **obligatornosti dědického řízení** (každé úmrtí fyzické osoby vede k zahájení dědického řízení, bez ohledu na to, zda o to dědici žádají a zda tato osoba měla nějaký majetek) a na principu **ingerence státu do dědických právních vztahů** (stát ovlivňuje uspořádání dědických vztahů).

Nakládání s majetkem zůstavitele bez dědického řízení a bez rozhodnutí soudu se může dostat do rozporu s právem. Dědici sice vstupují do práv a povinností zůstavitele dnem jeho úmrtí (§ 460 o.z.), ale subjektivní představa o „dědickém právu“ nemusí vždy odpovídat skutečnosti, a to dokonce ani tehdy, jde-li o zdánlivě jednoznačný případ. Mohlo by se tak stát, že s majetkem zůstavitele bude nakládat někdo, kdo dědicem ve skutečnosti vůbec není (např. dítě zůstavitele, o kterém se v dědickém řízení zjistí, že bylo platně vyděděno; sourozenec, ačkoli se následně zjistí, že zůstavitel zanechal závěť, ve které ustanovil svým jediným dědicem někoho jiného; závětní dědic, který se považuje se považuje za dědice na základě závěti, která je neplatná nebo byla zrušena pozdější závětí; z neznalosti právní úpravy např. bratranec či sestřenice či jiní vzdálení příbuzní, kteří nepatří mezi dědice ze zákona; sourozenci, kteří dědí ze zákona až ve třetí skupině, přestože zůstavitel měl dítě, které dědí ve skupině první a vylučuje tak dědění sourozenců apod.). Do rozporu s právem se může

¹²⁾ MIKEŠ Jirí, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 137-143s.

dostat i ten, kdo s dědictvím nakládá bez ohledu na existenci dalších dědiců.¹³⁾ Obecně pak platí, že před ukončením dědického řízení je k prodeji věcí z dědictví nebo k jiným opatřením, která přesahují rámec obvyklého hospodaření, nutné svolení soudu podle § 175r o.s.ř.

Řízení o dědictví je řízením občanskoprávním, a to řízením **nesporným**. Odlišuje se tak stejně jako jiná nesporná řízení především od řízení sporného. Obecně bývá za hlavní rozdíl mezi sporným a nesporným řízením považováno to, že *sporné řízení má reparační funkci* (jde v něm o to, napravit porušení práva), zatímco *nesporné řízení má funkci preventivní* (postavit právní vztahy na pevný základ a předejít tak sporům). Sporné řízení se zahajuje výhradně z iniciativy, na základě žaloby (na návrh) budoucího účastníka tohoto řízení, a soud v něm rozhoduje o otázkách sporných (zejména kromě jiného na základě provedených důkazů posuzuje, které tvrzení bude považovat za prokázané, tj. který z účastníků podle názoru soudu má ve svém tvrzení pravdu a který nikoli).

Naproti tomu v řízení nesporném soud jedná a rozhoduje, aniž by byl vázán návrhy účastníků (i když k zahájení řízení v některých případech může rovněž dojít pouze na návrh - viz dále); zejména však v nesporném řízení nerozhoduje o otázkách, které jsou mezi účastníky sporné a neposuzuje, které ze sporných skutkových tvrzení účastníků je pravdivé. Od jiných druhů řízení, např. řízení o úschovách, o umoření listin, o prohlášení za mrtvého, se naproti tomu zahajuje pouze na návrh, nebo se zahajuje v praxi většinou na návrh, i když okruh osob, které mohou takový návrh podat, je v některých případech velmi široký (např. řízení ve věcech péče o nezletilé, opatrovnické řízení).

¹³⁾ např. manžel bez ohledu na děti; jedno nebo několik dětí bez ohledu na děti ostatní; jeden ze sourozenců bez ohledu na další sourozence nebo děti zemřelých sourozenců apod.

2.2. Zásady dědického řízení

Podobně jako každé soudní řízení je i dědické řízení ovládáno určitými zásadami.

Některé z těchto zásad jsou zásadami soudního řízení vůbec (např. zásada nezávislosti a nestrannosti soudů a soudců, zásada zákonného soudu a zákonného soudce), některé jsou vlastní pouze řízení občanskoprávnímu, některé platí jen pro občanskoprávní řízení nesporné (na rozdíl od sporného) a některé jsou zvláštními zásadami platnými pro řízení o dědictví.¹⁴⁾ Dědické řízení se od ostatních soudních řízení odlišuje zejména zásadou neveřejnosti.

2.2.1. Zásada nezávislosti a nestrannosti soudů a soudců

(v dědickém řízení i nezávislost a nestrannost pověřeného notáře)

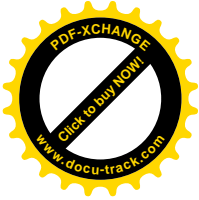
V této zásadě jde o to, aby ve věci rozhodovaly a činily právní úkony soudy (a u soudů osoby), které při této činnosti nejsou na nikom závislé, jsou vázány pouze zákonem a nemají žádný vztah k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům. Zabezpečení této zásady se dosahuje jednak obecně, v procesu přípravy, výběru a jmenování soudců a notářů, jednak prostředky, které zabezpečují nestrannost v konkrétních případech.

2.2.2. Zásada zákonného soudu a zákonného soudce

(v dědickém řízení také zásada zákonného notáře jako soudního komisaře)

Tato zásada zabezpečuje, aby ve věci činil právní úkon a rozhodoval pouze ten soud, soudce, resp. notář jako soudní komisař, který je určen na základě zákona podle předem stanovených pravidel. K prostředkům, které zajišťují provedení této zásady, patří např. ustanovení o věcné a místní příslušnosti soudů, o závazném rozvrhu práce u soudů, o závazném rozvrhu pověřování notářů v řízení o dědictví.

¹⁴⁾ MIKEŠ Jirí, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 123-125s.

2.2.3. Zásada rovnosti

Tato zásada znamená, že účastníci řízení musí mít před soudem (soudním komisařem) rovné postavení. Všichni účastníci řízení mají stejnou možnost účastnit se jednání, uplatňovat tvrzení, navrhnout důkazy, vyjadřovat se k výsledkům řízení apod. Toto právo nemají však osoby, které podle zákona účastníky řízení nejsou. Není také porušením této zásady, když účastníci sami svá práva nevyužívají.

2.2.4. Zásada neveřejnosti

Na rozdíl od jiných druhů občanskoprávního řízení, kde se důsledně uplatňuje zásada veřejnosti jednání, je řízení o dědictví výjimkou. Zákon výslovně stanoví, že jednání, prováděné notářem jako soudním komisařem je neveřejné. Vzhledem k tomu, že řízení o dědictví se jednání odehrávají zásadně před soudním komisařem, který na základě pověření soudem činí všechny úkony v řízení o dědictví, uplatní se tato zásada prakticky v celém dědickém řízení.

2.2.5. Zásada ústnosti a přímosti

Podle těchto zásad, platných i v jiných druzích civilního řízení, je podstatné především to, co bylo soudu, resp. soudnímu komisaři ústně sděleno (zásada ústnosti) a soud, resp. soudní komisař je v přímém osobním styku s účastníky (zásada přímosti). Zásada ústnosti neznámá, že by se nepřihlíželo k písemným podáním účastníků ani to, že by se soud na ně nemohl obracet písemně, při vlastním projednání však účastníci ústně vyjadřují svá stanoviska. Zásada přímosti se zásadou ústnosti úzce souvisí a projevuje se v přímém jednání. Na zásadu přímosti nemá vliv skutečnost, že účastník může být v řízení zastoupen.

2.2.6. Zásada hospodárnosti

¹⁵⁾ MIKEŠ Jirí, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotné právního procesu*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 125-127 s.

zbytečných nákladů.¹⁵⁾

3. ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ A DALŠÍ SUBJEKTY ZÚČASTNĚNÉ NA DĚDICKÉM ŘÍZENÍ

3.1 Okruh účastníků dědického řízení a jejich vymezení

Okruh účastníků dědického řízení je stanoven zákonem. Podle ustanovení § 94 odst.2 o.s.ř., ve spojení s ustanovením § 175b o.s.ř., jsou účastníky dědického řízení ti, které zákon za účastníky označuje, tj.:

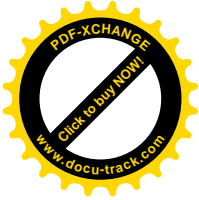
- a) ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, a není-li takových osob, stát;
- b) věřitel zůstavitele, avšak jen ve stanovených případech: v případě, že dojde k přenechání předluženého dědictví věřitelům na úhradu dluhů; pokud se vypořádává pohledávka věřitele, či při likvidaci dědictví;
- c) vypravitel pohřbu (dojde-li k zastavení řízení podle § 175h o.s.ř., tj. pokud zůstavitel nezanechal žádný majetek nebo zanechal-li majetek nepatrné hodnoty, který soud může vydat vypraviteli pohřbu).

3.2. Zákonný dědic

Účastníky dědického řízení jsou především ty osoby, které lze za dědice důvodně považovat. Důvodně považovat za dědice lze toho, komu svědčí některý hmotněprávní dědický titul, tj. zákon či závěť, případně oba tyto tituly, neboť zákon připouští možnost kumulace dědických titulů.

Při dědění ze zákona je určující příbuzenský nebo obdobný vztah k zůstaviteli, přičemž důvodně lze považovat za dědice pouze příslušníka té dědické skupiny, která je v konkrétním případě povolána dle ustanovení občanského zákoníku.

Pokud jde o soužití se zůstavitelem ve společné domácnosti, pak musí existovat věrohodné tvrzení o tom, že daná osoba žila se zůstavitelem ve společné domácnosti nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí, a z toho

důvodu pečovala o společnou domácnost nebo byla na zůstavitele odkázána výživou. Zatímco příbuzenský vztah lze poměrně snadno dokázat na základě matričních dokladů (případně i rozhodnutím soudu), soužití se zůstavitelem ve společné domácnosti po stanovenou dobu před smrtí zůstavitele bývá v praxi často předmětem náročného dokazování. Při posuzování dědického nároku těchto osob je významné i stanovisko ostatních zákonných dědiců, kteří by jinak byli povoláni dědit, popřípadě i stanovisko státu, není-li takových zákonných dědiců.¹⁶⁾

3.3. Dědic ze závěti

Za dědice ze závěti, a tedy i za účastníky dědického řízení, lze považovat ty osoby, které zůstavitel v závěti k dědění povolal za předpokladu, že toto jeho pořízení na případ smrti nevykazuje zjevné formální či obsahové nedostatky.

Také s tím, kdo by byl povolán dědit v případě neprokázání či úspěšného zpochybnění nejistého dědického titulu jiné osoby (půjde především o neprokázání dědického práva spolužijící osoby, o úspěšné zpochybnění platnosti závěti, ale i o platnost zrušení závěti, platnost listiny o vydědění, platnost zrušení vydědění či o dědickou nezpůsobilost), je třeba jednat jako s účastníkem řízení o dědictví, pokud nebude sporná otázka vyřešena postupem dle § 175k odst. 1 nebo § 175k odst. 2 o.s.ř.¹⁷⁾

Z uvedeného vyplývá, že v případě, kdy zůstavitel zanechal závět', je nutno za účastníky řízení považovat i neopomenutelné dědice a dědice ze zákona, kteří

¹⁶⁾ Dle názoru Nejvyššího soudu publikovaného v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo N 1980/1997 není souhlas s umístěním v léčebném zařízení opuštěním společné domácnosti.

¹⁷⁾ Postup podle § 175k o.s.ř. je reakcí na situaci, kdy je mezi dědici spor o dědické právo. Má-li tento spor skutkovou povahu použije se postup podle § 175k odst. 2 o.s.ř. a přesune se do sporného řízení. Soudní komisař odkáže toho dědice, jehož dědické právo se jeví jako méně pravděpodobné, aby podal ve lhůtě žalobu proti ostatním dědicům na určení, že je dědicem. Pokud tento dědic žalobu ve lhůtě nepodal, dále se k němu jako k dědici nepřihlíží. Tento problém řeší rozhodnutí Ústavního soudu sp.zn. č. I. ÚS 230/98.

Má-li spor povahu právní použije se postupu podle § 175k odst. 1 o.s.ř. a řeší se uvnitř dědického řízení. Touto problematikou se zabýval Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí 21 Cdo 586/98.

by jinak byli povoláni dědit.¹⁸⁾ Pokud zůstavitel zanechal listinu o vydědění, je účastníkem řízení i vyděděný potomek.¹⁹⁾

3.4. Ztráta postavení dědice

Postavení účastníka dědického řízení však osoba ztrácí, jakmile se zjistí, že jí nesvědčí žádný dědický titul (např. proto, že zůstavitelova závěť je neplatná), nebo že z jiného důvodu nemůže dědit (např. neopomenutelný dědic nenamítne relativní neplatnost závěti; potomek byl platně vyděděn; pro dědickou nezpůsobilost; z důvodů odmítnutí dědictví apod.).

Soudní komisař nevydává žádné rozhodnutí o tom, že určitá osoba je účastníkem řízení, případně o tom, že účastníkem řízení přestala být. S takovou osobou, kterou soudní komisař považuje za účastníka řízení, pouze fakticky jedná, a zjistí-li poté, že takovouto osobu nelze nadále za účastníka považovat, neboť dědicem je někdo jiný, jednat s ní přestane.

3.5. Společenství dědiců

Jestliže se dědického řízení účastní více osob, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, považují se tyto osoby až do skončení dědického řízení za vlastníky celého majetku, patřícího do dědictví. Z právních úkonů, týkajících se tohoto majetku, jsou vůči třetím osobám oprávněni a povinni společně a nerozdílně, přičemž jejich dědický podíl vyjadřuje míru, v jaké se navzájem podílejí na těchto právech a povinnostech. V soudním řízení s třetími osobami, týkajícím se věcí nebo jiných majetkových hodnot, patřících do dědictví, mají postavení tzv. nerozlučných společníků podle §91 odst. 2 o.s.ř.

3.6. Postavení státu v dědickém řízení

¹⁸⁾ Postup pro výpočet dědických podílů neopomenutelných dědiců stanovil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 1303/2000.

¹⁹⁾ Vyděděním lze postihnout jak pasivní, tak i příliš aktivní chování potomka viz. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 688/2006.

Pokud neexistuje žádný subjekt, který by bylo možno považovat za dědice ze závěti či ze zákona, pak je účastníkem dědického řízení stát, který nabývá dědictví podle §462 o.z. jako tzv. odúmrt'. Stát je účastníkem dědického řízení i tehdy, pokud sice zákonní či závětní dědicové existují, avšak jejich dědické právo je pochybné, a pokud by posléze bylo zjištěno, že ve skutečnosti dědici zůstavitele nejsou, nebo dědictví odmítnou, či z jiného důvodu nedědí (dědická nezpůsobilost), připadalo by dědictví státu.

3.7. Postavení zůstavitelova věřitele a pojem předluženého dědictví

V zájmu ochrany svých subjektivních práv a oprávněných zájmů je účastníkem dědického řízení i věřitel zůstavitele, neboť výsledek dědického řízení může mít vliv i na pohledávku, kterou za zůstavitelem má. Účast zůstavitelova věřitele na řízení má zajistit, aby mohl v dědickém řízení vykonávat ohledně své pohledávky procesní práva, popřípadě plnit procesní povinnosti, a aby usnesení o dědictví odpovídalo hmotnému právu i ohledně takové pohledávky zůstavitelova věřitele. Předpokladem účastenství zůstavitelova věřitele je tedy existence pohledávky, kterou měl za zůstavitelem v době jeho smrti. Jak již bylo řečeno výše, takový věřitel je účastníkem řízení jen ve třech, zákonem předvídaných případech:

- a) při přenechání předluženého dědictví věřitelům na úhradu dluhů, na základě dohody podle § 175p o.s.ř.;
- b) při likvidaci dědictví;
- c) při vypořádání pohledávky věřitele.²⁰⁾

Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2423/98, jde-li v řízení o dědictví o uzavření dohody o přenechání předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů, uzavřou-li dědici dohodu o vypořádání dědictví po zůstaviteli, podle níž za zůstavitelův dluh odpovídají jinak, než vyplývá z ustanovení § 470

²⁰⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 140s.

odst. 2 o.z., nebo jde-li o likvidaci dědictví, jsou účastníky dědického řízení také ti, kteří o sobě v řízení tvrdí, že jsou zůstavitelovými věřiteli. Bude-li zjištěno, že ve skutečnosti žádnou pohledávku za zůstavitelem nemají, soud s nimi dále jako s účastníky řízení nejedná.²¹⁾

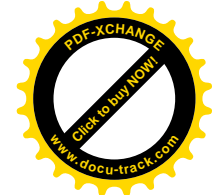
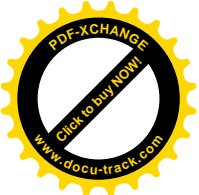
Jsou-li dluhy dědictví vyšší, než obvyklá cena majetku, patřícího do dědictví, je dědictví předloženo. Zákon v tomto případě umožňuje, aby dědici uzavřeli s věřiteli dohodu podle ustanovení § 175p o.s.ř. o tom, že jim přenechají předložené dědictví na úhradu dluhů. Tato dohoda podléhá schválení soudu, nyní po novele o.s.ř. schválení soudním komisařem (§ 38 o.s.ř.). Pokud dohoda odporuje zákonu, soudní komisař takovou dohodu neschválí.

Věřitel je účastníkem dědického řízení i v případě likvidace dědictví, tj. pokud je dědictví předloženo, nedojde k dohodě podle § 175p o.s.ř. a soud nařídí likvidaci dědictví podle § 175t o.s.ř.

Podle ustanovení § 470 odst. 1 a 2 o.z. odpovídají dědicové do výše ceny nabytého dědictví za přiměřené náklady, spojené s pohřbem zůstavitele, a rovněž za zůstavitelovy dluhy, které na ně přešly zůstavitelovou smrtí, a to podle poměru toho, co z dědictví nabyli, k celému dědictví. Není ovšem vyloučeno, aby se dědicové při vypořádání dědictví dohodli tak, že za dluhy zůstavitele budou odpovídat jinak, než jak vyplývá z ustanovení § 470 o.z. Pak bude věřitel pohledávky, která byla předmětem takové dohody, účastníkem dědického řízení, ovšem pouze v té jeho části, ve které se vypořádává jeho pohledávka. Pokud by věřitel zůstavitele s dohodou dědiců o jejich odpovědnosti za dluhy v jiném poměru, než jak je uvedeno v § 470 o.z., nesouhlasil, není takovou dohodou vázán.

Z toho, co bylo uvedeno výše o postavení zůstavitelova věřitele, vyplývá, že samotné zařazení pohledávky věřitele za zůstavitelem do pasiv dědictví z věřitele samo o sobě účastníka dědického řízení nečiní.

²¹⁾ FIALA, R. *Přehled judikatury ve věcech dědických*. Praha. ASPI, a.s. 266 s.

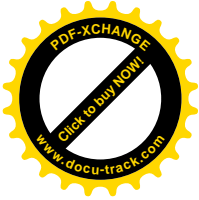
Za počátek účasti věřitele v dědickém řízení, je-li splněna některá z podmínek, uvedených v § 175b, věta druhá o.s.ř., je nutno považovat okamžik, kdy se soudní komisař dozví o skutečnostech, které nasvědčují tomu, že zůstavitel zanechal dluh, a kdo je v takovém závazkovém vztahu věřitelem (pohledávka věřitele tedy ještě nemusí být postavena najisto).

Soudní komisař je povinen zjišťovat dluhy zůstavitele z úřední povinnosti a provádět i jiné důkazy, než ty, které účastníci sami navrhnou.

Věřitel zůstavitele bude účastníkem dědického řízení i tehdy, pokud splňuje některý z předpokladů, uvedených v § 175b, věta druhá o.s.ř.²²⁾, avšak účasti na řízení se nijak nedomáhá a jeho pohledávka dosud nebyla prokázána. Postačuje, že v řízení vyšly najevo skutečnosti, nasvědčující tomu, že zůstavitel zanechal dluhy, a že tato osoba může být zůstavitelovým věřitelem. Soudní komisař s takovou osobou přestane jednat jako s účastníkem řízení teprve poté, kdy bude zjištěno, že tato osoba pohledávku za zůstavitelem nemá.²³⁾

²²⁾ tj. v případě postupu § 175p o.s.ř. - přenechání dědictví věřitelům; v případě, kdy se vypořádává jeho pohledávka a při likvidaci dědictví

²³⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 141-143s.

4. PŘEDBĚŽNÉ ŠTŘENÍ A ŠETŘENÍ V CENTRÁLNÍCH EVIDENCÍCH

4.1. Průběh řízení o dědictví

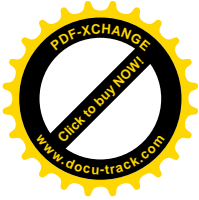
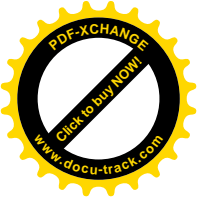
Pro dědické řízení je typické, že jednotlivé úkony v tomto řízení mají předem stanovené pořadí, které zpravidla nelze porušit, a určitým způsobem na sebe navazují, což se promítá i do právní úpravy dědického řízení v občanském soudním řádu. Jde o projev zásady legálního pořádku v soudním řízení, ze které však existují i určité výjimky, charakteristické pro zásadu jednotnosti řízení.

4.2. Zahájení řízení a předběžné šetření

Předpokladem pro zahájení dědického řízení je smrt fyzické osoby. Jde o právní skutečnost, na základě které zaniká právní subjektivita fyzické osoby. Většina práv a povinností však smrtí člověka nezaniká, přežívá svého původního nositele a přechází na jeho právního nástupce. Nejrozšířenějším způsobem tohoto přechodu práv a povinností zemřelé fyzické osoby je dědění.

Smrt člověka se zjišťuje zpravidla ohledáním mrtvoly lékařem, který vystaví list o prohlídce mrtvého a učiní oznámení příslušnému obecnímu úřadu, pověřenému vedením matriky.

Soud příslušný k projednání dědictví, musí dědické řízení zahájit, a to z úřední povinnosti (*ex officio*), jakmile se dozví, že někdo zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého (§ 175a odst. 2 o.s.ř.). Řízení o dědictví není návrhovým řízením; i když vyvolání tohoto řízení návrhem ze strany účastníka není vyloučeno, jeho zahájení i průběh jsou ovládány zásadou oficiality. Znamená to, že soud zahájí řízení a postupuje v něm z úřední povinnosti, aniž by očekával návrhy ze strany účastníků nebo vyčkával se svým postupem do doby podání takových návrhů. Zahájení dědického řízení na návrh je v praxi využíváno zejména při zahájení dědického řízení o dodatečně zjištěném majetku zůstavitele dle § 175x o.s.ř. nebo u dědického řízení, v němž se projednává majetek fyzické osoby, která

nebyla občanem České republiky, ale měla zde nemovitý majetek. Zahajuje-li se řízení na návrh, je nutno smrt fyzické osoby doložit prokazatelným způsobem (např. předložením úmrtního listu), avšak jde-li o návrh na zahájení řízení podle § 175x o.s.ř., prokázání smrti není nezbytné, neboť v tomto případě bylo úmrtí doloženo již v původním řízení. Pokud se řízení zahajuje na návrh, je zahájeno dnem, kdy byl soudu doručen návrh na jeho zahájení. Je-li řízení zahájeno bez návrhu, pak je zahájeno dnem, kdy bylo vydáno usnesení, podle něhož se řízení zahajuje bez návrhu (§ 82 odst. 1 o.s.ř.). Toto usnesení není třeba doručovat.²⁴⁾

4.3. Další postup v již zahájeném dědickém řízení

Příslušný soud tedy zahájí řízení, pověří podle předem schváleného rozvrhu práce notáře jako soudního komisaře, aby provedl úkony v řízení o dědictví, a postoupí mu spis.

Úkolem notáře jako soudního komisaře bylo podle právních předpisů platných do 30.6.2009 provést veškeré úkony v řízení o dědictví potřebné pro vydání závěrečného dědického usnesení včetně návrhu tohoto usnesení samého a příslušných sdělení a spis předat příslušnému okresnímu soudu. V zásadě platilo, že veškerá rozhodnutí v dědickém řízení vydává soud. Ten je také na těchto usneseních uveden a podepsán. Výjimkou byla pouze usnesení upravující vedení dědického řízení, která vydával pověřený notář jako soudní komisař. Ovšem i tato usnesení vydával jménem soudu, který jej pověřil k řízení o dědictví.

Od 1.7.2009 v návaznosti na novelu občanského soudního řádu č. 7/2009 Sb., došlo k výrazné změně ve způsobu projednávání dědického řízení. Podle přechodných ustanovení článku II. bod 8 tohoto zákona v řízení o dědictví po zůstaviteli, který zemřel přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se postupuje podle nových § 38 a § 175zd; to neplatí pověřil-li soud notáře provedením úkonu v řízení o dědictví přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tzn. že v těch

²⁴⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 154-155s.

řízení kde byl již soudní komisař pověřen soudem k provedení úkonu v dědictví se postupuje podle dosavadních předpisů, v případech kdy soudní komisař byl pověřen soudem k provedení úkonů až po účinnosti zákona, tedy až po 1.7.2009, postupuje se již podle nové právní úpravy, na základě které byla přenesena veškerá rozhodovací pravomoc na notáře - soudního komisaře, s výjimkou žádosti o poskytnutí právní pomoci v cizině, ustanovení správce dědictví podle § 175f odst. 2 věty první části za středníkem, na zrušení usnesení o dědictví § 175w a na vydání rozhodnutí podle § 175z odst. 1 o.s.ř. (§ 38 odst. 2 o.s.ř.).

Tato právní úprava (přechodná ustanovení) se však jevila jako nesystematická, neboť by vedle sebe probíhala dědická řízení s rozdílnou úpravou, což by neodlehčilo práci soudu, jak bylo původně zamýšleno. A proto byl dne 20.7.2009 vyhlášen ve Sbírce zákonů zákon č. 218/2009 Sb., kterým byl v části druhé znovelizován zákon č. 7/2009 Sb., tak, že v článku II přechodných ustanovení bod 8 došlo k novele tohoto znění „v řízení o dědictví po zůstaviteli, který zemřel přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se postupuje podle nových §38 a §175zd“. Tento zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení, tj. 20.7.2009. Co tato novela znamenala v praxi soudních komisařů? Že ve všech pravomocně neskončených dědických řízeních, tedy i v těch řízeních, kdy již soudu byly předány spisy s návrhem závěrečného usnesení, byly tyto spisy vráceny soudním komisařům s tím, nechť v těchto věcech je postupováno v souladu s §38 a §175zd o.s.ř. V tomto období museli notáři soudní komisaři vydat nová závěrečná usnesení a rozeslat je všem účastníkům dědického řízení. Přijatá novela novely o.s.ř. sjednotila tedy postup pro ukončení všech do té doby pravomocně neskončených dědických řízení. Podle mého mínění bylo toto nutné, neboť postup byl v té době u různých soudů různý. Novela novely tedy byla přijata pozitivně, i když pro notáře soudní komisaře znamenala práci navíc, protože se museli znovu zabývat pro ně již skončenými dědickými řízeními, která

byla předána soudu a nebyla do účinnosti této novely soudem pravomocně skončena.

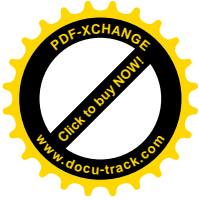
I přes změnu ve způsobu projednávání dědictví nadále přetrvává povinnost soudu provést před tím, než notáře prověří, také opatření dle § 175e o.s.ř., která nesnesou odkladu. V ustanovení § 82 novelizovaného jednacího řádu pro okresní a krajské soudy je stanoveno, že v řízení o dědictví, v němž soudní komisař ještě nebyl pověřen, činí úkony podle § 75 až 77 a § 82 až 87 jednacího řádu pro okresní a krajské soudy příslušný soud.

4.4. Šetření v Centrální evidenci závětí a publikace závětí

Na začátku řízení je třeba zjistit, zda zůstavitel nepořídil a neuložil závěť. Dále bude používán výraz závěť, nejen jako závěť samotná, ale i jako listina o vydědění a listina o odvolání závěti nebo listiny o vydědění.

U příslušného okresního soudu byla u státního notářství v minulosti vedena evidence závětí, které pořizovatelé uložili do úschovy dle § 81 písm. a), § 83 odst. 4 not. řádu, popřípadě které pořídili pro případ smrti ve formě notářského zápisu dle § 70 notářského řádu. V současné době jsou u soudů uloženy originály závětí, sepsaných notářským zápisem státního notářství, které soudy převzaly podle čl. II odst. 1 zákona č. 263/1992 Sb.

Od 1. 1. 2001 je však situace jiná. Notář, který sepíše závěť do notářského zápisu nebo u něho pořizovatel uloží svou vlastnoručně sepsanou závěť, musí toto oznámit Notářské komoře ČR, která vede tzv. Centrální evidenci závětí (CEZ), aby tato skutečnost byla v evidenci vyznačena. CEZ byla uvedena do provozu 1.1.2001 a teprve od tohoto data mají notáři oznamovací povinnost vůči Notářské komoře ČR ve vztahu k CEZ. Do té doby měli oznamovací povinnost vůči okresnímu soudu, příslušnému podle místa bydliště pořizovatele. Proto musely soudy v přechodném období předat Notářské komoře ČR své evidence neprohlášených závětí, proto aby tyto mohly být zaneseny do CEZ. V řízeních o

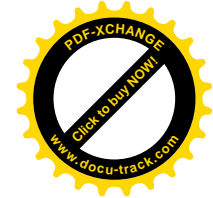
dědictví zahájených do dne, v němž Notářská komora ČR oznámila příslušnému okresnímu soudu, že byla založena jeho evidence neprohlášených závětí v CEZ, převzatá od tohoto soudu, prováděl šetření ve své evidenci závětí tento soud s tím, že soudní komisař musel provést zároveň pro úmrtí po 1. 1. 2001 šetření ještě v CEZ.

Vyjde-li najevo, že zůstavitel má uloženou závěť u pověřeného notáře coby soudního komisaře, zjistí si on sám její stav a obsah. O zjištění sepíše protokol, k němuž připojí ověřený opis závěti. Je-li závěť uložena u jiného notáře nebo u soudu, soudní komisař požádá o zjištění stavu a obsahu této závěti notáře nebo soud, u něhož je závěť uložena. Originál závěti uložené u notáře nebo ověřený opis notářského zápisu o závěti (originál notářského zápisu zůstává u notáře) zašle soudní komisař nebo notář, u něhož je závěť uložena, po zjištění stavu a obsahu závěti soudu, který jej uloží do sbírky prohlášených závětí. Vyjde-li v řízení o dědictví najevo, že zůstavitel zanechal závěť a nejedná se o případ, kdy byla závěť uložena u notáře, u soudu nebo sepsána formou notářského zápisu, v protokolu se také uvede, kdo závěť předložil, popřípadě za jakých okolností byla nalezena. Jde o případy, kdy zůstavitel pořídil závěť, ale neuložil ji u notáře, ani ji nepořídil do notářského zápisu, a proto o ní není žádná zmínka v CEZ a soudní komisař se o ní dozví pouze tak, že mu ji někdo předloží, anebo mu někdo sdělí, že zůstavitel závěť pravděpodobně zanechal. Pak soudní komisař provede šetření za účelem vypátrání místa jejího uložení nebo osoby, která ji má v držení. Po zjištění stavu a obsahu závěti mohou účastníci do závěti nahlížet.

4.5. Šetření v Centrální evidenci správců dědictví

Další povinnosti soudního komisaře, která následuje po lustraci závětí, je lustrování v Centrální evidenci správců dědictví, kterou rovněž vede Notářská komora ČR v oddělené části Evidence.

V této oddělené části se evidují stanovené údaje o listinách o ustanovení

správce dědictví, listinách o odvolání listiny o ustanovení správce dědictví, jakož o listiny o odvolání souhlasu s ustanovením do funkce správce dědictví, dále jen listiny o správě dědictví.

Listiny o správě dědictví musí být pořizeny ve formě notářského zápisu.

4.6. Šetření v Centrální evidenci manželských smluv

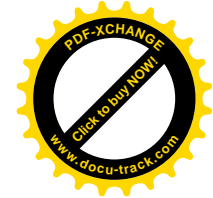
V návaznosti na předpis Notářské komory ČR, kterým se stanoví postup při vedení, správě a provozu Centrální evidence manželských smluv (*předpis o Centrální evidenci manželských smluv*), vznikla soudnímu komisaři další povinná lustrace a to v této nově zavedené evidenci manželských smluv. Do této evidence se zapisují veškeré smlouvy o zúžení či rozšíření společného jmění manželů, dále smlouvy o vyhrazení vzniku společného jmění manželů ke dni zániku společného jmění manželů a dále předmanželské smlouvy. Obligatoční forma pro všechny tyto druhy smluv je notářský zápis.

V Evidenci těchto smluv jsou evidovány veškeré smlouvy, sepsané po 1.7.2009. Bohužel tato evidence se jeví jako nedostatečná či zbytečná, neboť neobsahuje údaje o všech pořizovaných smlouvách, tedy i o smlouvách uzavřených před 1.7.2009.

4.7. Předběžné šetření

Predběžné šetření patří stále do počáteční fáze řízení o dědictví. Ovšem na jeho řádném provedení pak může záviset hladkost a rychlost dalšího průběhu řízení. Nemělo by být podceňováno. Jsou v něm zjišťovány vědomosti o základních skutečnostech, na nichž je závislý další postup v řízení. Predběžné šetření již je typickou činností, kterou provádí notář jako soudní komisař. Je přípravou na projednání dědictví v užším slova smyslu. Jeho účelem je zjednat předpoklady pro zjištění pravomoci a příslušnosti soudu k projednání dědictví,

²⁵⁾ KUČERA Robert. *Dědictví*. LINDE PRAHA, a.s. 2001. 31s.

okruhu dědiců, zůstavitelova majetku a jeho závazků.²⁵⁾

V této počáteční fázi ještě není a ani nemůže být soudnímu komisaři známo, kdo je účastníkem řízení, proto nemohou být k tomuto úkonu předvoláni všichni v úvahu přicházející dědicové, o kterých soudní komisař zatím neví. Předběžné šetření může být provedeno s kteroukoli osobou, která může podat základní informace o osobních a majetkových poměrech zůstavitele (tzv. přezvědná osoba).²⁶⁾ Touto osobou je zpravidla vypravitel pohřbu, vzhledem k tomu, že soudní komisař se z úmrtního listu dozví pouze osobu vypravitele pohřbu.²⁷⁾

Notáři jako soudnímu komisaři se také ukládá upozornit příslušný opatrovnický soud nebo soud péče o nezletilé (§ 88 odst. 1 písm. c) a e) o.s.ř.), aby byl namísto zůstavitele, jenž byl zákonným zástupcem chráněnce, ustanoven nový opatrovník. Na tom, do jak značné míry se podaří zjistit určení majetku a závazků, záleží i efektivita a hospodárnost řízení. Vždyť právě v této fázi dědického řízení si soudní komisař obstarává informace potřebné k projednání dědictví a to, zda mu tyto informace postačí k tomu, aby si další podklady obstaral sám, či zda bude muset ještě před samotným projednáním dědictví získat další informace od povolaných dědiců či jiných osob nebo státních orgánů, záleží na výsledku předběžného šetření.²⁸⁾

Predběžné šetření se zpravidla koná před notářem jako soudním komisařem, případně jím pověřeným pracovníkem, není však vyloučeno, aby protokol o předběžném šetření sepsal i pracovník soudu (v praxi soudy sepisují protokoly o předběžném šetření zejména na základě dožádání).²⁹⁾

Podle výsledků předběžného šetření soudní komisař připraví jednání, popřípadě připraví závěrečné usnesení tam, kde k projednání dědictví není třeba

²⁶⁾ Shodná tvrzení účastníků jsou dle názoru Nejvyššího soudu, publikovaného pod sp. zn. 21 Cdo 1982/1998, spolehlivým základem pro právní posouzení majetkových poměrů zůstavitele.

²⁷⁾ MIKEŠ Jiří, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 153s.

²⁸⁾ KUČERA Robert. *Dědictví*. LINDE PRAHA, a.s. 2001. 32-33s.

²⁹⁾ Viz. příloha č. 1

nařizovat jednání. Význam předběžného šetření spočívá zejména v tom, že čím více konkrétních a úplných informací o poměrech zůstavitele se soudnímu komisaři v této fázi podaří zjistit, tím rychlejší a efektivnější průběh bude dědické řízení mít. Vyjde-li v předběžném šetření najevo, že zůstavitel byl majitelem účtu u banky, stanoví zákon povinnost soudu tuto banku vyrozumět o dni smrti zůstavitele. Banka poté postupuje podle § 715a obchodního zákoníku.³⁰⁾

V rámci předběžného šetření může nastat potřeba učinit tzv. neodkladné opatření (není vyloučeno, aby neodkladné opatření bylo provedeno soudem ihned po zahájení řízení, tedy ještě před pověřením notáře podle § 38 o.s.ř.). K neodkladným opatřením je nutno přistoupit, vyžaduje-li to obecný zájem nebo důležitý zájem účastníků, a jejich účelem je předcházet poškození, odcizení či ztrátě majetku, náležejícího do dědictví, snaha o jeho uchování, zajištění správy majetku, případně i včasné zajištění rozsahu takového majetku. § 175e o.s.ř. uvádí demonstrativní výčet neodkladných opatření, která jsou blíže popsána v následujících odstavcích téhož paragrafu.

V § 175e odst. 1 o.s.ř. jsou demonstrativně uvedena následující neodkladná opatření: zajištění dědictví, svěření věci osobní potřeby manželovi zůstavitele nebo jinému členu domácnosti, prodej věci, které nelze uschovat bez nebezpečí škody nebo nepoměrných nákladů, ustanovení správce dědictví. Zajištění dědictví se provede zejména jeho uložením u soudu nebo u uschovatele, zapečetěním v zůstavitelově bytě nebo na jiném vhodném místě, zákazem výplaty u dlužníka zůstavitele nebo soupisem na místě samém.

Neodkladná opatření je možno učinit na návrh i bez návrhu, jejich realizace je svěřena soudu nebo soudnímu komisaři. Neodkladné opatření může vykonat i soud, který není místně příslušný k projednání dědictví, a to tehdy, hrozí-li nebezpečí z prodlení.

Neodkladná opatření spočívají většinou ve faktických úkonech, bez vydání

³⁰⁾ Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1219/2006 - smrtí majitele účtu smlouva o vedení účtu nezaniká.

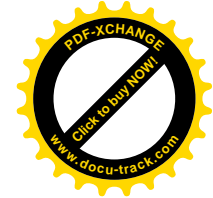

rozhodnutí. Jde-li však o takové neodkladné opatření, které se dotýká důležitých zájmů účastníků nebo týká-li se práv třetích osob, anebo pokud byla bezvýsledná výzva soudního komisaře o složení věci patřící do dědictví do úschovy soudního komisaře, pak o neodkladném opatření musí rozhodnout soud svým usnesením, které se doručí všem, jichž se týká.

Zatímco některá neodkladná opatření mají jednorázový charakter a jejich působení končí vlastní realizací (například prodej movitých věcí), jiná neodkladná opatření trvají po určitou dobu s tím, že jsou ukončena nejpozději po právní moci usnesení o dědictví. To však nevylučuje, aby neodkladné opatření bylo ukončeno i v průběhu dědického řízení, jakmile odpadne potřeba jeho dalšího trvání. Některá neodkladná opatření končí faktickým úkonem, aniž by bylo nutno vydávat usnesení o ukončení neodkladného opatření, jindy naopak právní předpisy vyžadují pro ukončení neodkladného opatření vydání usnesení nebo jiný zvláštní postup (např. vydání předmětu úschovy soudem nebo soudním komisařem oprávněné osobě).³¹⁾

Nezanechal-li zůstavitel majetek, notář - soudní komisař, řízení zastaví, tzn. že se žádné další řízení nekoná (§ 175h odst. 1 o.s.ř.). Účastníkem tohoto řízení je pouze ten, kdo se postaral o pohřeb (§ 175b o.s.ř.). Nejde jen o případy, kdy zemřelá osoba neměla vůbec žádný majetek, tj. nevlastnila žádné věci a neměla žádné pohledávky. Půjde zejména i o případy úmrtí osob žijících v úplném zaopatření ústavů či rodiny, a v jiných zařízeních (např. v domovech důchodců či léčebnách pro dlouhodobě nemocné) nebo osob bez stálého příjmu, případně i bez stálého bydliště (bezdomovců). Stejně jsou posuzovány i případy, kdy zůstavitel sice zanechal majetek (např. šatstvo, bytové zařízení, staré spotřebiče a osobní věci), ale tento majetek nemá žádnou hodnotu, tzn. že je bezcenný a neprodejný. Totéž platí, zanechal-li zůstavitel jen takový majetek či majetková práva, které přecházejí na oprávněné osoby jinak než děděním (např. nároky z

³¹⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 163-164s.

pojištění osob).

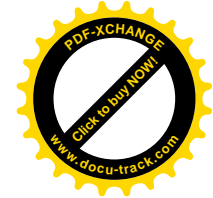
Dědické řízení se nemusí konat ani tehdy, zanechal-li zůstavitel majetek, jehož hodnota je jen nepatrná, tj. majetek, jehož hodnota odpovídá obvyklé výši nákladů vynaložených v daném čase a místě na pohřeb. Soud může majetek nepatrné hodnoty vydat tomu, kdo se postaral o pohřeb a dědické řízení zastavit (§ 175h odst. 2 o.s.ř.). To je možné jen se souhlasem vypravitele pohřbu, neboť mu nelze proti jeho vůli nepatrný majetek vnutit.³²⁾ Také účastníkem tohoto řízení je pouze vypravitel pohřbu.

Myslím si, že vzhledem k možnostem, které v současnosti soudní komisaři mají, tj. přístup do katastru nemovitostí, přístup do centrální evidence cenných papírů, a dále šetření ve shora uvedených evidencích, kdy soudní komisař zná rozsah majetku zůstavitele již před předběžným šetřením, je pro vypravitele pohřbu situace zjednodušena, neboť již při první návštěvě soudního komisaře je možné vydat usnesení o zastavení dědického řízení. Toto usnesení nabývá právní moci okamžikem vydání a vypravitel pohřbu odchází od soudního komisaře již s pravomocným usnesením.

Nebylo-li dědické řízení zastaveno pro nedostatek majetku (§ 175h odst. 1 o.s.ř.) nebo proto, že zůstavitel zanechal jen nepatrný majetek, který byl vydán tomu, kdo se postaral o pohřeb (§ 175h odst. 2 o.s.ř.), soud, resp. soudní komisař v dědickém řízení pokračuje, a činí další úkony.

Jde o bližší ověřování skutečného okruhu dědiců, kteří budou povoláni nabýt dědictví, a v souvislosti s tím i okruh účastníků řízení, což může zahrnovat jak úkony, které mají charakter zjišťování skutkového stavu (např. pátrání po adresách dědiců, v některých případech i po tom, zda ještě žijí, zjišťování právních nástupců zemřelých dědiců, ověřování místa pobytu, prověřování osobního vztahu k zůstaviteli na základě listin), tak i úkony, které mají přímé právní důsledky (poučování dědiců o dědickém právu a o možnosti odmítnout

³²⁾ Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Cz 36/84

dědictví, řešení sporů o dědické právo dle § 175k odst. 1 a 2 o.s.ř., jakými jsou např. spory o platnost závěti či vydědění, o důvody dědické nezpůsobilosti, vyhláška dle § 468 o.z., kterou soud vyzývá neznámé dědice a dědice neznámého pobytu, aby o sobě dali vědět ve stanovené lhůtě, neboť jinak se k nim nebude přihlížet aj.).

Jde také o zjišťování majetku zůstavitele a jeho dluhů, stanovení rozsahu aktiv a pasiv dědictví včetně obvyklé ceny majetku, resp. výše dluhů. Tyto úkony rovněž zahrnují jednak skutková zjištění (např. vyžadování zpráv o majetku a dlužích, opatřování listin apod.) a jednak úkony, které mají právní povahu (např. vydání usnesení podle § 175n o.s.ř., tj. výzvu věřitelům, aby oznámili své pohledávky ve stanovené lhůtě, s tím, že jinak se k těmto pohledávkám nebude přihlížet, postup dle § 175k odst. 3 o.s.ř., tj. závěr, že ke sporným aktivům a pasivům se nebude přihlížet).

Na podkladě zjištění okruhu dědiců (resp. nabyvatelů dědictví) soudní komisař zváží, zda ve věci nařídí jednání či nikoli.

Jednání se nemusí konat, bude-li nabytí dědictví potvrzováno jedinému dědici nebo případně-li dědictví státu podle § 462 o.z. Soudní komisař v takovém případě bez jednání, podle výsledku svých zjištění o dědicích, majetku a dlužích, vydá usnesení, kterým se určuje obvyklá cena majetku, výše dluhů a čistá hodnota dědictví, případně výše předlužení dědictví (§ 175o o.s.ř.), a měl-li zůstavitel majetek ve společném jmění manželů s pozůstalým manželem, i o usnesení, kterým se určuje obvyklá cena majetku, který měl zůstavitel ve společném jmění s pozůstalým manželem a rozhoduje se o tom, co z tohoto majetku náleží do dědictví a co připadá pozůstalému manželovi (§ 175l o.s.ř.), a dále o usnesení o dědictví podle § 175q odst. 1 písm. a), je-li zde jediný dědic, nebo § 175q odst. 1 písm. b) připadá-li dědictví státu. Usnesení dle § 175l a § 175o může být součástí usnesení o dědictví (§ 175q odst. 2 o.s.ř.).

V dědických řízeních, kde byl soudní komisař pověřen soudem provedením

úkonů v řízení o dědictví před 1.7.2009, připravil soudní komisař pouze návrhy těchto usnesení v souladu s ust. § 175zd odst. 1 o.s.ř. V dědických řízeních, kde byl soudní komisař pověřen soudem po 1.7.2009, již činí veškeré úkony v rámci dědického řízení vedoucí ke skončení věci, tzn., že vydává i veškerá usnesení, tedy i závěrečné a vyznačuje i právní moc na těchto usneseních. V návaznosti na novelu novely občanského soudního řádu, účinnou od 20.7.2009 bylo od tohoto data postupováno podle nových ustanovení § 38 a § 175zd o.s.ř. i v dědických řízeních, kde byl soudní komisař pověřen před 1.7.2009. Veškeré úkony, které soudní komisař v rámci dědického řízení činí, se považují za úkony soudu (§ 38 odst. 3 o.s.ř.).

Má-li být takto bez jednání potvrzeno nabytí dědictví jedinému dědici, je ovšem třeba mít předem zjištěno, že jde o dědice, který dědictví neodmítl nebo o dědice, který dědictví nemůže odmítnout, protože si již jako dědic počínal³³⁾. Vyřízení věci bez jednání musí tedy v takovém případě předcházet vyrozumění dědice o jeho dědickém právu a možnosti odmítnout dědictví a buď výslovné vyjádření dědice, že dědictví neodmítá, nebo uplynutí lhůty k odmítnutí dědictví, která činí 1 měsíc ode dne, kdy byl dědic soudním komisařem o svém dědickém právu vyrozuměn, popř. ve lhůtě mu stanovené (§ 464 o.z.), aniž by v této lhůtě dědic učinil nějaké prohlášení.

Připadá-li celé dědictví státu, nemůže stát dědictví odmítnout, neboť toto právo přísluší pouze dědici. Právo odmítnout dědictví přísluší státu pouze v případě, že je k dědictví povolán jako závětní dědic.

V ostatních případech musí být nařízeno jednání, které se koná u pověřeného notáře - soudního komisaře. K jednání notář - soudní komisař předvolá účastníky řízení a všechny, jejichž přítomnosti je třeba, tedy podle okolností např. svědky, znalce apod. Vzhledem k tomu, že pověřený notář má stejné postavení jako soud, platí o jednání před soudním komisařem totéž, co

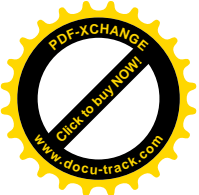
³³⁾ Přesný výklad pojmu „počínání, kterým dal dědic najevo, že nechce dědictví odmítnout“, podává rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 212 Cdo 1351/200

platí pro jednání před soudem. Jednání před notářem jako soudním komisařem je však na rozdíl od soudního jednání vždy neveřejné. Nedostaví-li se účastník k nařízenému jednání před pověřeným soudním komisařem, má to stejné důsledky, jako by se nedostavil k jednání u soudu; věc může být v takovém případě projednána v jeho nepřítomnosti, tzn. že soudní komisař bude vycházet z údajů ostatních účastníků, obsahu spisu a důkazů provedených v nepřítomnosti tohoto účastníka, což může mít pro nepřítomného účastníka nepříznivé následky; kromě toho může být tomu, kdo se nedostavil k soudnímu komisaři, uložena pořádková pokuta podle § 53 odst.1 o.s.ř. až do výše 50.000,- Kč. Je-li nutná osobní přítomnost předvolaného (jde o účastníka či svědka, který má být ve věci vyslechnout, nebo se má dostavit ke znalci), může být na žádost soudního komisaře předveden (§ 52 o.s.ř.).

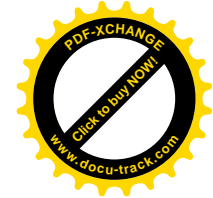
Předmětem jednání je zpravidla ověření správnosti a úplnosti zjištění dědiců zůstavitele, jeho majetku a dluhů, poučení dědiců o jejich dědickém právu a možnosti odmítnout dědictví a o lhůtě k tomu určené, porřízení soupisu majetku a dluhů náležejících do společného jmění manželů, zjištění stanoviska účastníků k rozsahu společného jmění manželů a ke způsobu jeho vypořádání mezi dědictví a pozůstalého manžela, porřízení soupisu aktiv a pasiv dědictví a konečně uzavření dohody dědiců o vypořádání dědictví, případně zjištění, že k takové dohodě nedošlo.

Na základě tohoto jednání pak pověřený soudní komisař vydá usnesení, kterým se určuje obvyklá cena majetku ve společném jmění manželů a co z toho patří do dědictví a co pozůstalému manželovi, jde-li o dědictví po zůstaviteli, který žil v době úmrtí v manželství a měl s pozůstalým manželem majetek, resp. dluhy ve společném jmění manželů (§ 175l odst. 1 o.s.ř.). Dále pak soudní komisař dále vydá usnesení, kterým se určuje obvyklá cena majetku, výše dluhů a čistá hodnota dědictví, popřípadě výše předlužení dědictví (§ 175o o.s.ř.) a usnesení, kterým potvrdí nabytí dědictví jedinému dědici (§ 175q odst. 1 písm. a)

o.s.ř.), nebo potvrdí, že dědictví, které nenabyl žádný dědic připadlo státu (§175q odst. 1 písm. b) o.s.ř.) nebo schválí dohodu o vypořádání dědictví nebo dohodu o přenechání předluženého dědictví k úhradě dluhů (§ 175q odst. 1, písm. c), případně potvrdí více dědicům nabytí dědictví podle jejich dědických podílů, nedošlo-li k dohodě nebo nebyla-li schválena.(§ 175q odst. 1, písm d) o.s.ř.) ³⁴⁾

³⁴⁾ MIKEŠ Jirí, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Komplettní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 155-159s.

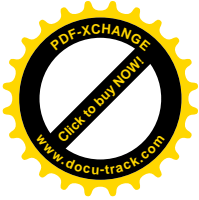
5. ZJIŠŤOVÁNÍ MAJETKU A DLUHŮ ZŮSTAVITELE

5.1. Zjišťování majetku a dluhů zůstavitele obecně

Pokud bude ve fázi předběžného šetření zjištěno, že zůstavitel zanechal majetek nikoli nepatrné hodnoty a nejde-li pouze o majetek, který přechází na jiné osoby na základě zákona jinak než děděním, přikročí soudní komisař k vlastnímu projednání dědictví, které kromě zjišťování okruhu dědiců zahrnuje i zjišťování majetku a dluhů zůstavitele. Majetková zjištění a rozhodnutí o majetku a dlužích, zařazených do dědictví, nejsou vždy definitivní, a proto nejsou ani závazné pro osoby, které nebyly účastníky dědického řízení (s výjimkou likvidace dědictví), ve stanovených případech nejsou závazné ani pro samotné účastníky. Na samotnou existenci majetkových práv a závazků, vyplývajících z hmotného práva, tak nemá výsledek dědického řízení vliv.

Soudní komisař při zjišťování rozsahu a ceny majetku a existenci a výši dluhů zůstavitele vychází především z výsledku předběžného šetření, zejména z údajů, uvedených v protokolu o předběžném šetření, který slouží jako východisko pro podrobnější zjišťování majetku a dluhů, ve výjimečných případech může jít i o konečný podklad pro další řízení a vydání rozhodnutí.

Dále soudní komisař vychází i ze zpráv, které mu byly sděleny na jeho dotaz dle § 128 o.s.ř., ze shodných tvrzení účastníků řízení, z prostředků, jimiž lze ve smyslu ustanovení § 125 o.s.ř. zjistit stav věci. Dluhy zůstavitele zjišťuje soudní komisař zejména dotazem u známých věřitelů, případně prostřednictvím vyhlášky podle § 175n o.s.ř., tzv. “konvokace věřitelů“, kdy na návrh dědiců vydá soudní komisař usnesení, ve kterém vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky ve lhůtě, kterou v usnesení určí. Jedná se o soudcovskou lhůtu, kterou může soud podle okolností prodloužit a nepřichází zde proto v úvahu prominutí zmeškání lhůty. Usnesení se vyvěsí na úřední desce soudu. Desátý den po vyvěšení se považuje za den doručení účastníkům, kteří nejsou soudu známi. Tím ovšem

nezaniká povinnost soudního komisaře doručit usnesení známým účastníkům řízení (včetně známých věřitelů). Účelem svolání věřitelů je zejména vyjasnění okruhu zůstavitelových věřitelů a ochrana dědiců vůči těm věřitelům, kteří ve stanovené lhůtě nepřihlásili své pohledávky.³⁵⁾

5.2. Účinky konvokace

Došlo-li ke konvokaci věřitelů, soudní komisař (soud) zjišťuje všechny dluhy zůstavitele, které věřitelé ve stanovené lhůtě přihlásili, i když dosud nebyly známy, neboť je účastníci (dědici) do té doby sami neuvedli. Budou-li zjištěny, zařadí je soudní komisař (soud) do soupisu pasiv dědictví, i kdyby s tím dědici (stát) nesouhlasili.

Ochrana dědiců (státu) proti věřitelům, kteří se přes konvokaci nepřihlásí, spočívá zejména v tom, že k jejich pohledávkám nelze přihlížet při uzavírání (a schvalování) dohody o přenechání předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů a že dědic (stát) není povinnen ve smyslu § 470 o.z. uspokojit pohledávky nepřihlášených věřitelů, byla-li uspokojením přihlášením pohledávek vyčerpána cena nabytého dědictví. Nepřihlášený věřitel nemůže vznášet proti postupu dědice (státu), který uspokojil přihlášené věřitele a vyčerpal tím cenu nabytého dědictví, námitky, že měl oproti uspokojeným věřitelům výhodnější právo na uspokojení své pohledávky a požadovat proto po dědici (státu) její úhradu.³⁶⁾

5.3. Přihlášení pohledávek

Pro příklad rozdílného postupu při vydání či nevydání přihlášky (konvokace) v dědickém řízení uvádím následující ukázkový případ:

Výše aktiv dědictví 100.000,-- Kč a výše pasiv dědictví 80.000,-- Kč.

a) Dědicové nepožádají o vydání přihlášky a uhradí celý dluh. Poté se objeví

³⁵⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 181s.

³⁶⁾ BÍLEK, FIALA, JINDŘICH, WAWERKA a kol. *Notářský řád a řízení o dědictví, komentář 4. vydání*. C.H. BECK, 2010. 868s.

pohledávka nemocnice z titulu úhrady regulačních poplatků, ve výši 50.000,-- Kč. Dědicové budou muset uhradit celých 50.000,-- Kč, jelikož se jedná o přednostní pohledávku dle § 175b o.s.ř.³⁷⁾

b) Dědicové požádají o vydání přihlášky a nemocnice svou pohledávku nepřihlásí. Dědicové uhradí 80.000,-- Kč a poté vyjde najevo pohledávka nemocnice z titulu úhrady regulačních poplatků ve výši 50.000,-- Kč. V tomto případě dědicové z této pohledávky uhradí pouze 20.000,-- Kč a nemocnice nemá na zbývajících 30.000,-- Kč nárok.

5.4. Součinnost třetích osob

Při opatrování podkladů pro projednání dědictví po zůstaviteli je podle ustanovení § 128 o.s.ř. dána povinnost každého sdělit bezplatně soudu (soudnímu komisaři) skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí.³⁸⁾ Tyto osoby mohou odepřít sdělení požadovaných údajů jen tehdy, pokud by tím způsobily nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým, popřípadě jde-li o údaje, které podléhají utajení nebo státem uznané povinnosti mlčenlivosti, nedošlo-li ke zproštění této povinnosti. Vedle této povinnosti zakotvuje zákon v § 175g o.s.ř. povinnost orgánu státní správy a samosprávy spolupůsobit na požádání soudu (soudního komisaře) v dědickém řízení. Soud (soudní komisař) pak může tyto orgány³⁹⁾ požádat o součinnost při provedení úkonů, vyjmenovaných v § 175g o.s.ř., mimo jiné i při zjišťování hodnoty zůstavitelova majetku a soupisu na místě samém.

5.5. Význam soupisu aktiv a pasiv dědictví

Zjišťování zůstavitelova majetku a jeho dluhů je východiskem pro pořízení soupisu aktiv a pasiv dědictví a pro určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů

³⁷⁾ Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 549/2007

³⁸⁾ Rozhodnutí Krajského soudu v Brně sp. zn. 16 Co 456/81

³⁹⁾ například obecní úřady, katastrální úřady, orgány Policie ČR

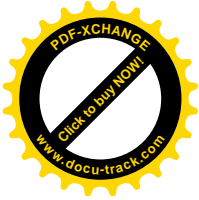
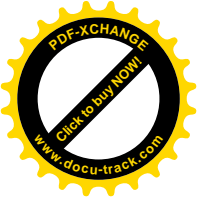
zůstavitele a čisté hodnoty dědictví, popřípadě výše jeho předlužení podle ustanovení § 175o o.s.ř. Předmětem dědění je veškerý majetek zůstavitele, který je způsobilý k přechodu na dědice, tedy věci, práva i jiné majetkové hodnoty, které smrtí zůstavitele nezanikají, a pro které neplatí zvláštní režim přechodu mimo dědické řízení.

Mimo dědické řízení přechází např.:

- členský podíl u stavebního bytového družstva, byl-li tento nabyt za trvání manželství a tudíž vzniklo společné členství manželů - členský podíl přechází mimo dědické řízení podle § 707 o.z. na pozůstalého manžela a soud - soudní komisař k tomuto přihlédne v řízení o dědictví
- práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy o stavebním spoření přechází na pozůstalého manžela podle § 8 odst. 1 zák. č. 96/93 Sb., o stavebním spoření
- nárok na výplatu pojistného, atd.

Nejběžnějšími majetkovými hodnotami, které soudní komisař v dědickém řízení projednává, jsou: ***nemovitosti*** (tj. pozemky a stavby, spojené se zemí pevným základem), ***byty a nebytové prostory, vklady na účtech, cenné papíry, motorová vozidla, peněžní hotovost, členská práva a povinnosti v družstvu, obchodní podíl ve společnosti, podnik zůstavitele, pohledávky zůstavitele, bytové zařízení, věci osobní potřeby*** apod.

Pro zjištění majetku a dluhů zůstavitele je zásadně rozhodný skutkový stav, existující v době smrti zůstavitele. Při zjišťování zůstavitelova majetku lze výjimečně přihlédnout k okolnostem, které nastaly po smrti zůstavitele. Tak je tomu například tehdy, byla-li věc, patřící do dědictví, během dědického řízení prodána, neboť ji nebylo možné uschovat bez nebezpečí škody nebo nepoměrných nákladů, nebo byla-li prodána v průběhu dědického řízení dědici se souhlasem soudu - soudního komisaře, když přivolil dle ust. 175r o.s.ř. k nakládání s majetkem v průběhu dědického řízení; v těchto případech do aktiv dědictví nepatří prodaná věc, ale výtěžek získaný prodejem věci.

Do pasiv dědictví náleží dluhy zůstavitele, jejichž existence úmrtím zůstavitele nezanikla, a dle většinového názoru, vycházejícího z dlouholeté praxe, patří do pasiv dědictví i přiměřené náklady, spojené s pohřbem zůstavitele, byť tyto vznikly až po zůstavitelově smrti.

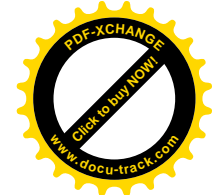
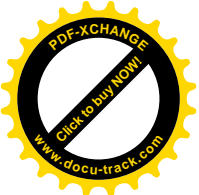
Pro zařazování dluhů do pasiv dědictví je rozhodující, zda dluh v době úmrtí zůstavitele existoval. Nezáleží na tom, kdy se stal dluh splatným, nebo kdy došlo k jeho přesnému vyčíslení. Pokud věřitel přihlásí svoji pohledávku do pasiv dědictví, avšak dědicové nebo některý z nich takový dluh popírají, nelze takovou pohledávku věřitele proti vůli účastníka do pasiv dědictví zařadit, a to bez ohledu na to, kdo je věřitelem. Proti vůli dědiců nebo některého z nich může být do pasiv dědictví dluh zůstavitele zařazen jen tehdy, mají-li námitky dědice proti existenci dluhu takový charakter, že již na základě právního posouzení nemohou obstát (např. popírá-li dědic, že by kdy existoval dluh zůstavitele, přiznaný pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu).⁴⁰⁾

5.6. Promlčení pohledávky a žalobní nároky

Co se týká promlčení pohledávek věřitelů, nemá smrt věřitele vliv na běh promlčecích lhůt. Samotné přihlášení pohledávky do dědického řízení není jejím uplatněním, a tudíž může dojít i v průběhu dědického řízení k promlčení takové pohledávky. Hrozí-li tedy promlčení pohledávky a dlužník zemřel, musí věřitel podat žalobu u soudu. Žaloba se v tomto případě podá proti osobám, kterým svědčí dědické právo, ty jsou potom označeny jako žalovaní (*XY* jako dědic po zůstaviteli *AB*). Ukáže-li se poté, že dědické právo svědčí někomu jinému, dochází zde k procesnímu nástupnictví.

V případě, že dědicové po zůstaviteli nejsou dosud známi, případně nebyli dosud vyzooměni o dědickém právu a neměli tak možnost se vyjádřit, zda dědictví odmítají či nikoliv, podá věřitel žalobu proti neznámým dědicům

⁴⁰⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 182-183 s.

zůstavitele AB. Soud má dvě možnosti, jak pokračovat. Buď řízení přeruší a vyčká na objasnění dědického práva, nebo řízení nepřeruší a pokračuje v něm, a to zejména v případě, hrozí-li nebezpečí z prodlení. Pokud soud řízení nepřerušuje, pokračuje v něm s opatrovníkem dědiců neznámého pobytu.

Dojde-li k nařízení likvidace podle § 175t o.s.ř. a pohledávky jsou přihlášeny, nemůže dojít k jejich promlčení, protože běh promlčecích a prekluzivních lhůt se staví dnem nařízení likvidace. Po nařízení likvidace nemá věřitel jinou možnost uspokojení než v rámci likvidace dědictví. Promlčení pohledávek může namítnout pouze dědic nebo stát. Pokud notář soudní komisař shledá námitku oprávněnou, takovou pohledávku do dědického řízení nezařadí a vypořádá se s tím v usnesení.

5.7. Spory o rozsah aktiv a pasiv dědictví

V souvislosti s určováním rozsahu majetku a dluhů zůstavitele může dojít ke sporu o rozsah aktiv, či pasiv dědictví (či aktiv a pasiv společného jmění manželů).⁴¹⁾ Má-li takový spor skutkový základ, postupuje soud (soudní komisař) podle § 175k odst. 3 o.s.ř. Podle tohoto ustanovení platí, že jsou-li aktiva a pasiva mezi účastníky sporná, omezí se soud jen na zjištění jejich spornosti; při určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty dědictví, popřípadě výše jeho předlužení, k nim nepřihlíží. Obdobně soud postupuje i tehdy, měl-li zůstavitel s pozůstalým manželem majetek ve společném jmění manželů, a vznikne-li skutkový spor mezi pozůstalým manželem a některým dědicem ohledně aktiv a pasiv společného jmění manželů. Nemá-li takový spor, uvedený v § 175k odst. 3 o.s.ř., skutkový základ a půjde-li jen o řešení sporné otázky, soudní komisař posoudí tuto otázku sám, v rámci dědického řízení.

Právní úprava v případě nezařazení majetku nebo dluhů do aktiv nebo pasiv

⁴¹⁾ Na základě rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 24 Co 127/2002 nelze pouhá rozdílná tvrzení účastníků bez odlišného skutkového zdůvodnění považovat za spor ve smyslu § 175k odst. 3 o.s.ř.

dědictví v důsledku postupu podle § 175k odst. 3 o.s.ř. nebo v případě sporných aktiv, či pasiv společného jmění manželů podle § 175l odst. 1 o.s.ř., umožňuje věřitelům, aby se svého práva domáhali žalobou mimo řízení o dědictví (§ 175y odst. 1 o.s.ř.), a to jak v době, kdy dědické řízení dosud probíhá, tak i po jeho pravomocném skončení. O žalobě rozhoduje soud ve sporném řízení, jehož účastníky jsou jako žalobci a žalovaní všichni dědici, kteří mají postavení nerozlučných společníků. Osoby, které nebyly účastníkem řízení, se mohou podle § 175y odst. 2 o.s.ř. svého práva rovněž domáhat žalobou ve sporném řízení.

Samotné zařazení věci či jiné majetkové hodnoty do aktiv dědictví, nemusí nutně znamenat, že šlo o majetek zůstavitele ke dni jeho smrti, stejně tak i nezařazení dluhu do pasiv dědictví nevypovídá nic o tom, zda dluh ke dni smrti zůstavitele skutečně existoval, či nikoli. Naopak souhlas dědiců se zařazením dluhu do pasiv dědictví neznamena, že došlo k uznání dluhu dědici podle § 110 o.z., a nemá rovněž vliv na běh promlčecí doby. Ani změna v osobě věřitele nebo dlužníka nemá vliv na běh promlčení doby (§ 111 o.z.).

Po zjištění majetku a dluhů zůstavitele soudní komisař provede soupis aktiv a pasiv dědictví, a to zpravidla v protokolu o jednání. Výjimečně může být soupis aktiv a pasiv dědictví pořízen samostatně, mimo protokol, zejména pak tam, kde se o dědictví rozhoduje bez nařízení jednání. Soupis aktiv a pasiv však vždy tvoří součást dědického spisu.

5.8. Majetek patřící do společného jmění manželů a způsoby jeho vypořádání

Zanechal-li zůstavitel kromě svého výlučného majetku i majetek, patřící do společného jmění manželů (§ 143 o.z.), případně měl-li zůstavitel s pozůstalým manželem pouze majetek, patřící do společného jmění manželů, je nutno v dědickém řízení provést vypořádání takového majetku. Existence společného jmění manželů je vázána pouze na dobu trvání manželství, společné jmění

manželů tak zaniká nejpozději zánikem manželství (tj. v tomto případě smrtí zůstavitele). Vypořádání společného jmění manželů je nutno provést i v případě, že si manželé smlouvou, uzavřenou podle § 143a odst. 2 o.z., vyhradili zcela nebo zčásti vznik společného jmění ke dni zániku manželství.

Vypořádáním společného jmění se uspořádávají majetkové vztahy mezi manžely podle zásad, uvedených v § 149 odst. 2 a 3 o.z. Základní zásadou, ze které se při vypořádání vychází, je pravidlo, že podíly obou manželů na majetku, patřícím do jejich společného jmění, jsou stejné. Stejně jsou zásadně i podíly na závazcích, které tvoří součást společného jmění manželů (závazky obou manželů, vzniklé za trvání manželství, jsou povinni manželé splnit rovným dílem).⁴²⁾ Tyto podíly na majetku či závazcích společného jmění manželů však mohou být s přihlédnutím k dalším pravidlům, uvedeným v § 149 o.z., modifikovány, a to zejména v důsledku zápočtů podle § 149 odst. 2 o.z., dále i s přihlédnutím k péči o rodinu, k zájmům nezletilých dětí, k tomu, jak se každý z manželů zasloužil o nabytí a udržení společného jmění atd.

Soudní komisař provede na základě shodných tvrzení účastníků úplný soupis majetku a závazků, tvořících zaniklé společné jmění manželů. Jsou-li mezi účastníky sporná aktiva, či pasiva společného jmění manželů, postupuje soud (soudní komisař) podle § 175k odst. 3 o.s.ř. Omezí se tedy na zjištění spornosti těchto aktiv, či pasiv, a v usnesení, vydaném podle § 175l odst. 1 o.s.ř. o vypořádání společného jmění manželů, k nim nepřihlíží.

Soud - soudní komisař na základě soupisu aktiv a pasiv společného jmění manželů určí usnesením obvyklou cenu majetku ve společném jmění manželů v době smrti zůstavitele (vychází přitom ze shodných prohlášení účastníků o určení obvyklé ceny, ze znaleckých expertiz nebo znaleckých posudků znalce ustanoveného soudem dle § 127 o.s.ř.).

⁴²⁾ Rozhodování o tom, co ze společného jmění manželů patří do dědictví, se týká společných věcí i pohledávek patřících zůstaviteli a pozůstalému manželovi. Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. Cpj 51/84.

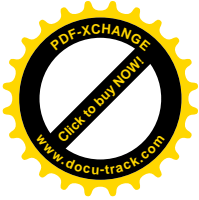

Soud - soudní komisař dále v usnesení podle zásad, uvedených v občanském zákoníku, určí, co z tohoto majetku patří do dědictví, a co patří pozůstalému manželovi. Případný rozdíl v hodnotě podílů se vyrovnává pohledávkou, která se zařazuje do soupisu aktiv, nebo pasiv dědictví jako tzv. náhradová pohledávka zůstavitele nebo pozůstalého manžela. Při vypořádání společného jmění manželů musí být přihlédnuto k tomu, že některá majetková práva po zůstaviteli, která tvoří součást společného jmění manželů, přechází podle zvláštní právní úpravy přímo na stanovené subjekty.

Jak jsem již zmínila výše, jedná se o přechod členství v bytovém družstvu na pozůstalého manžela, jestliže manželé byli společnými nájemci družstevního bytu a společnými členy bytového družstva (§ 707 odst. 2 o.z.), a přechod práv a povinností ze stavebního spoření na pozůstalého manžela (§ 8 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření v platném znění). K tomuto přechodu soud - soudní komisař přihlédne v řízení o dědictví, tj. hodnota těchto práv a povinností se započítává na podíl pozůstalého manžela, který mu ze společného jmění manželů náleží.

Rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů zůstavitele a pozůstalého manžela může být vydáno v podobě samostatného usnesení, a je proti němu přípustné odvolání. Uvedené rozhodnutí se doručuje do vlastních rukou účastníků. Pozůstalý manžel je v této fázi účastníkem řízení, i kdyby nebyl dědicem. V řízení o dědictví se pak pokračuje po právní moci tohoto rozhodnutí a vychází se z něho při soupisu aktiv a pasiv dědictví a při určení obvyklé ceny majetku zůstavitele a výše jeho dluhů. Je-li to účelné a dosáhne-li se rychlejšího a hospodárnějšího postupu v dědickém řízení, může být usnesení podle § 175l o vypořádání společného jmění manželů součástí usnesení o dědictví podle § 175q. V praxi tomu tak ve většině případů bývá.

Vyjde-li před pravomocným skončením dědického řízení najevo další majetek, patřící do společného jmění manželů, soud o jeho vypořádání rozhodne

samostatným usnesením (§ 175l odst. 2 o.s.ř.). Při vydání tohoto usnesení soud - soudní komisař postupuje stejně, jako při vydání původního usnesení; původní usnesení však zůstává nedotčeno. Soud - soudní komisař vydává nové samostatné usnesení, které se týká jen dalšího zjištěného majetku, který se vypořádává stejným poměrem, jako v původním usnesení. Pokud by nový majetek, patřící do společného jmění manželů, vyšel najevo až po právní moci usnesení o dědictví, bylo by to důvodem pro zahájení dodatečného řízení o dědictví, podle § 175x o.s.ř.

5.9. Vydání usnesení o dědictví

Na základě provedeného soupisu aktiv a pasiv dědictví vydá soud - soudní komisař usnesení, kterým určí obvyklou cenu majetku, výši dluhů a čistou hodnotu dědictví, popřípadě výši jeho předlužení v době smrti zůstavitele. Obvyklou cenou majetku, patřícího do dědictví, je třeba rozumět cenu, za kterou bylo možno v době smrti zůstavitele tento majetek prodat, s dodržáním případných cenových předpisů o regulaci cen, platných v době smrti zůstavitele.

Usnesení podle § 175o odst. 1 o.s.ř., kterým je určena obvyklá cena majetku, výše dluhů a čistá hodnota dědictví, popřípadě výši jeho předlužení v době smrti zůstavitele, je zpravidla součástí usnesení o dědictví podle § 175q odst. 1 o.s.ř.. V odůvodněných případech je účelné, popřípadě i nutné, aby toto rozhodnutí bylo vydáno samostatně. Jde zejména o řízení, ve kterém má být soudem péče o nezletilé schválena dohoda o vypořádání dědictví, jejímž účastníkem je nezletilý. Tady je totiž třeba, aby před samotným schválením dohody byla pravomocně určena obvyklá cena majetku zůstavitele, výše dluhů a čistá cena dědictví. Teprve pak lze posoudit, zda je dohoda o vypořádání dědictví uzavřena v zájmu nezletilého.⁴³⁾

⁴³⁾ SCHELLEOVÁ Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno. Computer Press, a.s. 2007. 183-186 s.

6. PŘEDLUŽENÉ DĚDICTVÍ, PŘENECHÁNÍ PŘEDLUŽENÉHO DĚDICTVÍ VĚŘITELŮM, LIKVIDACE DĚDICTVÍ

Dědictví je předlužené, jsou-li pasiva dědictví vyšší než aktiva, tzn. je-li cena majetku zařazeného do dědictví nižší, než je celkový úhrn pasiv (přiměřených nákladů pohřbu a dluhů zůstavitele) zařazených do dědictví. Při zjišťování dluhů může být využit i postup dle § 175 n o.s.ř., kdy soud - soudní komisař (pouze na návrh dědiců) vydá usnesení, kterým vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky ve stanovené lhůtě.

Měl-li zůstavitel s pozůstalým manželem majetek ve společném jmění manželů, rozhoduje soud - soudní komisař podle § 175l o.s.ř. také o obvyklé ceně tohoto majetku a o tom, co z tohoto majetku náleží do dědictví a co připadá pozůstalému manželovi.

Pro posouzení předluženosti dědictví však není rozhodující, zda je či není předluženo společné jmění manželů, ale pouze to, zda je či není předluženo dědictví. Může nastat na jedné straně situace, kdy společné jmění manželů není předluženo, ale zůstavitel měl tolik vlastních dluhů, že převyšují celková aktiva dědictví (včetně majetku, který do dědictví připadl ze společného jmění manželů), tzn. že dědictví bude předluženo. Na druhé straně se může stát, že společné dluhy manželů byly vyšší než obvyklá cena jejich společného majetku (společné jmění manželů je předluženo), ale zůstavitel měl další vlastní majetek v takové ceně, že celková aktiva dědictví přesáhnou jeho podíl na společných dluhách i jeho případné osobní dluhy, a dědictví předluženo nebude.

O předluženosti dědictví rozhodne soud - soudní komisař v usnesení dle § 175o odst. 1 o.s.ř., kterým určuje obvyklou cenu majetku, výši dluhů a čistou hodnotu dědictví, případně výši jeho předlužení. Až právní mocí usnesení, kterým bylo dle citovaného usnesení určeno, že dědictví je předluženo, je dán jednoznačný podklad pro postup, který lze použít u předluženého dědictví, tj. pro

přenechání předluženého dědictví věřitelům podle § 175p o.s.ř. nebo pro likvidaci dědictví podle § 175t a násl. o.s.ř. Dokonce ještě před pravomocným ukončením dědického řízení může dojít v důsledku nově zjištěných skutečností (např. zjištění dalšího majetku zůstavitele či jeho dluhu) k opravě usnesení o určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty dědictví, případně jeho předlužení (§ 175o odst. 2 o.s.ř.). Tato oprava může mít za následek, že z předluženého dědictví se stane dědictví nepředlužené (a odpadne tak důvod pro postup podle § 175p nebo § 175t a násl. o.s.ř.) nebo se naopak z nepředluženého dědictví stane dědictví předlužené (a otevře se tak možnost postupovat dle citovaných ustanovení, tj. možnost dohody mezi dědici a věřiteli o přenechání předluženého dědictví věřitelům nebo nařízení a provedení likvidace dědictví).

Pokud by se před pravomocným skončením dědického řízení dokonce ukázalo, že dědictví ve skutečnosti není předluženo, odpadl by tak důvod pro postup dle § 175p o.s.ř. a přenechání dědictví věřitelům by nebylo možné, resp. již uzavřenou dohodu o přenechání „předluženého“ dědictví věřitelům by nebylo možno schválit.

Vzhledem k obtížím, které by takto mohly vzniknout - zejména kdyby po uzavření a schválení takové dohody došlo podle § 175o odst. 2 o.s.ř. k opravě usnesení o obvyklé ceně majetku, výši dluhů a výši předlužení dědictví tak, že dědictví by se stalo nepředluženým, je vhodnější, aby u předlužených dědictví bylo usnesení podle § 175o o.s.ř. vydáváno samostatně.

Tam, kde se předpokládá nařízení a provedení likvidace předluženého dědictví podle § 175t a násl. o.s.ř., není ani jiný postup namíste. Právní úprava totiž nepočítá s tím, že by mohlo být spojováno usnesení podle § 175o o.s.ř. o obvyklé ceně majetku, výši dluhů a výši předlužení dědictví s usnesením, kterým se nařizuje likvidace dědictví. K nařízení likvidace dědictví pro jeho předluženost podle § 175t o.s.ř. lze tak přistoupit až po právní moci usnesení podle § 175o o.s.ř.

Jakmile byla pravomocně nařízena likvidace dědictví, nelze již postupovat obvyklým způsobem podle § 175p až §175s o.s.ř., tedy ani vydávat usnesení o dědictví dle §175q o.s.ř. Ani případně nové skutečnosti, které jsou důvodem pro změnu usnesení dle § 175o o.s.ř. nemají vliv na již pravomocně nařízenou likvidaci dědictví. Od pravomocně nařízené likvidace nelze již upustit, ani kdyby nové skutečnosti nasvědčovaly tomu, že dědictví nebude předloženo. Jednou nařízenou likvidaci lze zastavit jedině v případě, že se dodatečně zjistí, že zůstavitel žije.

Předložnost dědictví nemusí mít sama o sobě nutně za následek přenechání předložného dědictví věřitelům podle § 175p o.s.ř. ani nařízení a provedení likvidace dědictví podle § 175t a násl. o.s.ř. I u předložného dědictví může být postup stejný jako u nepředložného, tj. potvrzení, že takové dědictví nabyt jediný dědic (§175q odst. 1 o.s.ř.), potvrzení, že takové dědictví připadlo státu, schválení dohody o vypořádání uzavřené více dědici nebo potvrzení nabytí dědictví více dědicům podle jejich dědických podílů, nedojde-li mezi nimi k dohodě o vypořádání dědictví.

Uvedené zvláštní postupy v řízení o předložném dědictví (dohoda o přenechání předložného dědictví věřitelům podle § 175p, likvidace dědictví) však mění postavení dědiců, pokud jde o placení zůstavitelových dluhů. Zatímco dědici, kteří nabyli dědictví, odpovídají za dluhy zůstavitele sice do výše ceny nabytého dědictví, ale i svým vlastním majetkem (nejen majetkem z dědictví), při přenechání předložného dědictví věřitelům a při likvidaci dědictví se věřitelé zůstavitele uspokojí pouze z majetku, který je předmětem dědictví, resp. z výtěžku jeho prodeje (a nikoli z majetku dědiců).⁴⁴⁾

6.1. Přenechání předložného dědictví věřitelům k úhradě dluhů

Případy předložnosti dědictví jsou v praxi vzácné, takže skončení řízení o

⁴⁴⁾ MIKEŠ Jirí, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 249-252s.6

dědictví přenecháním předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů patří nikoli k pravidelným, ale výjimečným způsobům řešení věci. Tento postup umožňuje předcházet zbytečným sporům a případnému bezvýslednému uplatňování návrhu ze strany věřitelů v občanském soudním řízení. Vzhledem k současné velké nezaměstnanosti a velké zadluženosti domácností se dá předpokládat, že tento postup bude v praxi stále častější.

Právní úprava odpovědnosti za dluhy dědictví tížící, spočívá na zásadě, že nabytí dědictví nemá být pro dědice rizikem, jaké by tu bylo při neomezené odpovědnosti za závazky, které na něho přešly spolu s dědictvím.⁴⁵⁾

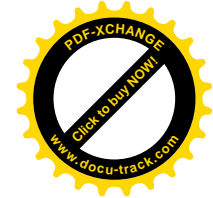
Při přenechání předluženého dědictví věřitelům a při likvidaci dědictví nemají dědicové dědické právo a neodpovídají za dluhy zůstavitele. Dědicové tedy nemusí nutně odmítat předlužené dědictví, nic tím neriskují, pouze se účastní dohody o přenechání předluženého dědictví věřitelům a je jim doručováno.

Dojde-li k přenechání předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů, soustředí se pozornost jen na majetek pocházející z dědictví, který v takovém případě nesplyne s ostatním majetkem dědice. Zákon možnost tohoto řešení právních vztahů mezi dědici na jedné straně a věřiteli na druhé straně činí závislým na tom, že dědictví bylo shledáno předluženým. Tato skutečnost vyjde najevo na podkladě soupisu aktiv a pasiv a rozhodnutí o určení obecné ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty dědictví, popřípadě výše jeho předlužení v době smrti zůstavitele.⁴⁶⁾

Předlužené dědictví může být přenecháno dohodou účastníků věřitelům k úhradě dluhů (§ 175p o.s.ř., § 471 odst. 1 o.z.). Účastníky této dohody budou jednak osoby, které lze důvodně považovat za dědice (tj. ti, kdo jsou povoláni dědit dle zákona či platné závěti, pokud dědictví neodmítli), a jednak věřitelé

⁴⁵⁾ MIKEŠ Jiří. *Dědictví a právo: právní poradce pro každého*. Praha. Informatorium 1993. 143 s.

⁴⁶⁾ MIKEŠ Jiří. *Dědictví a právo: právní poradce pro každého*. Praha. Informatorium 1993. 143 s.

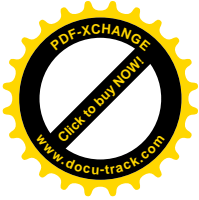
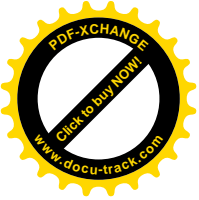
zůstavitele, kteří jsou v tomto případě účastníky dědického řízení.⁴⁷⁾ Neměl-li zůstavitel dědice a dědictví proto připadá státu dle § 462 o.z., může nepochybně takovou dohodu uzavřít stát, který odpovídá za zůstavitelovy dluhy a za přiměřené náklady jeho pohřbu stejně jako dědic (§ 472 odst. 1 o.z.).

Zatímco okruh dědiců, resp. nabyvatelů dědictví, vyplývá z ustanovení zákona či závěti, je okruh věřitelů dán skutkovými okolnostmi a postojem nabyvatelů dědictví k uplatňovaným pohledávkám (k údajným dluhům zůstavitele).

Zpochybňují-li dědici ze skutkových důvodů existenci některých dluhů, jejichž zaplacení se věřitelé domáhají nebo které vyšly v dědickém řízení najevo, nebude zpravidla možné takové dluhy do pasiv dědictví zařadit. K zařazení dluhu do pasiv dědictví proti vůli dědiců by mohlo dojít pouze v těch případech, kdy jde o dluh jednoznačně prokázán, opírající se o veřejnou listinu apod., tj. tam, kde jde spíše o právní a nikoli skutkové posouzení (např. dluh, jehož zaplacení bylo před úmrtím uloženo zůstaviteli pravomocným rozsudkem, pravomocným rozhodnutím finančního úřadu, dluh písemně zůstavitelem uznáný co do důvodu i výše, dluh opírající se o pravomocné usnesení o povinnosti zaplatit náklady soudního řízení apod., je-li nepochybné, že tento dluh nebyl za života zůstavitele uhrazen). Jde-li o dluh, který je mezi dědici skutkově sporný, omezí se soud - soudní komisař na zjištění jeho spornosti a při určení obvyklé ceny majetku, výše dluhů a čisté hodnoty dědictví, resp. výše předlužení dědictví (tj. v usnesení dle § 175o o.s.ř.) k takovému spornému dluhu nepřihlíží.

Účastníky dohody o přenechání předluženého dědictví věřitelům budou pouze ti věřitelé, jejichž pohledávky byly zařazeny do pasiv dědictví jako dluhy zůstavitele. Výběr těchto věřitelů tak závisí především na dědicích. Vzhledem, k tomu, že dohodu o přenechání předluženého dědictví uzavírají jako účastníci

⁴⁷⁾ Dohodu musí uzavírat na jedné straně všichni dědici a na straně druhé všichni věřitelé, jejichž pohledávky byly zařazeny do pasiv dědictví. Rozhodnutí Krajského soudu sp. zn. 24 Co 281/1998.

dědici a věřitelé (tj. věřitelé, jejichž pohledávky byly zařazeny do pasiv dědictví) a dohoda je shodným projevem vůle všech účastníků, je taková závislost na vůli dědiců ostatně samozřejmá i proto, že nikdo nemůže dědice přinutit, aby dohodu dle § 175p o.s.ř. uzavíral s „věřitelem“, jehož pohledávku neuznává či nepovažuje za prokázanou.

Nelze vyloučit ani dohodu o přenechání předluženého dědictví, kterou by uzavřeli dědici jen s některými z věřitelů, jejichž pohledávky byly zařazeny do pasiv dědictví, a která by se netýkala ostatních věřitelů. Při uzavírání takové dohody by však bylo naprosto nezbytné dodržet při uspokojování věřitelů pravidla, tj. pořadí a rozsah uspokojení věřitelů, jak platí při likvidaci dědictví. Ostatní věřitelé, kteří by dohodu neuzavírali nebo neuzavřeli, jsou však účastníky řízení (§ 175b o.s.ř.) a muselo by jim být doručeno usnesení o schválení nebo neschválení této dohody, proti kterému by měli právo podat odvolání. Umožnění tohoto postupu může mít značný praktický význam v těch případech, kdy uzavření dohody brání pouze věřitelé, na které by se ani při likvidaci dědictví nedostalo.

V těch případech, kdy se uzavření dohody zúčastní všichni věřitelé, bude přípustná i taková dohoda, podle které některý z nich nabude majetek v hodnotě vyšší, než kolik by mohl dostat při likvidaci dědictví (např. něco z majetku nabude na částečnou úhradu své pohledávky i věřitel tzv. ostatní pohledávky, věřitel přednostní pohledávky nabude méně než kolik by se mu dostalo při likvidaci dědictví). Je to odůvodněno shodným projevem vůle všech zúčastněných (obdobou je dohoda o vypořádání dědictví, podle které nabývá některý dědic méně než na kolik by měl nárok).

Věřitelům musí být přenecháno celé předlužené dědictví, tzn. že není možné, aby podle takové dohody nabývali majetek z dědictví kromě věřitelů také dědici. Výjimkou bude dědic, který je zároveň věřitelem, např. proto, že vypravil pohřeb zůstavitele a má pohledávku na nákladech pohřbu; dohodou podle § 175p

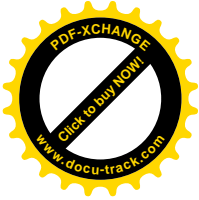

o.s.ř. však nenabude majetek proto, že je dědicem, ale proto, že je věřitelem.

Dohoda podle § 175p o.s.ř. musí být dostatečně určitá, musí z ní tedy být zcela jasné, co kdo z věřitelů z dědictví nabývá. Dohoda, podle které dědici „přenechají celé předlužené dědictví věřitelům k úhradě dluhů“, určitá není a nemohla by být schválena, neboť z ní nevyplývá, jaké konkrétní věci či jaký podíl na dědictví jako celku jednotliví věřitelé nabývají. Dohoda by měla znít např. tak, že „věřitel A nabývá na úhradu své pohledávky osobní automobil, věřitel B nabývá na úhradu své pohledávky bytové zařízení a věřitel C zůstatek na spořicírovém účtu. Vyloučena není ovšem ani dohoda, kterou bude uzavírat na každé straně jen jedna osoba, tj. jeden dědic, resp. stát (je-li jen jeden nebo připadá-li celé dědictví státu) a jeden věřitel (byla-li do pasiv dědictví zařazena pouze pohledávka jednoho věřitele). Protože není pravděpodobné, že hodnota různých majetkových položek zařazených do dědictví bude v relaci k jednotlivým zařazeným dluhům, lze považovat za přípustné i to, aby věřitel, který převezme z dědictví věc v ceně vyšší, než odpovídá jeho pohledávce, se zavázal vyplatit peněžité částky ostatním věřitelům na uspokojení, resp. částečné uspokojení jejich pohledávek, tak, aby nenabýval majetek v ceně převyšující jeho pohledávku a aby se dostalo odpovídajícím způsobem i na pohledávky ostatních věřitelů.

Dohoda dle § 175p o.s.ř. podléhá schválení soudu - soudním komisařem, který dohodu schválí, jestliže neodporuje zákonu. Neschválí-li dohodu, pokračuje v řízení po právní moci rozhodnutí o neschválení dohody (§ 175p odst. 1 o.s.ř.). V tomto dalším řízení může např. vzhledem k předluženosti dědictví nařídit i bez návrhu likvidaci dědictví nebo postupovat běžným způsobem, jako u dědictví nepředluženého, kdy dědictví nabývají dědici nebo připadá státu.

Důvodem pro neschválení dohody o vypořádání dědictví by mohlo být nejčastěji to, že některý z věřitelů nabývá (bez povinnosti výplaty jinému věřiteli) majetek v ceně přesahující výši jeho pohledávky, tzn. že by část tohoto majetku

nenabýval na úhradu své pohledávky, ale nad její rámec, a kromě toho by tím za situace, kdy je dědictví předloženo, byli kráceni ostatní věřitelé. Naproti tomu nebude pro neschválení dohody, když se souhlasem všech zúčastněných bude pohledávka některého z věřitelů uspokojena v plné výši nebo sice zčásti, ale ve větším rozsahu než pohledávky ostatních věřitelů; k tomu by bylo nutno přihlídnout v případě nově objeveného majetku, kdy z nově zjištěného dědictví by zcela uspokojený věřitel již při novém postupu dle § 175p o.s.ř. nemohl nabýt nic a věřitel uspokojený ve větším rozsahu než ostatní by již mohl nabýt jen majetek v ceně odpovídající nanejvýš neuspokojenému zbytku jeho pohledávky.

Půjde-li o dohodu, kterou uzavřeli dědici pouze s některými z věřitelů, kteří jsou účastníky řízení, lze takovou dohodu schválit jen v tom případě, že nepoškozuje věřitele, kteří dohodu neuzavřeli, tj. že nezkracuje jejich právo na uspokojení jejich pohledávek v rozsahu, který by jim náležel při likvidaci dědictví. V opačném případě nelze takovou dohodu schválit. Usnesení o schválení (neschválení) takové dohody musí být doručeno všem účastníkům řízení, tedy i těm věřitelům, kteří dohodu neuzavřeli. Proti schválení (neschválení) dohody mají právo podat odvolání.⁴⁸⁾

6.2. Likvidace dědictví

6.2.1. Likvidace dědictví obecně

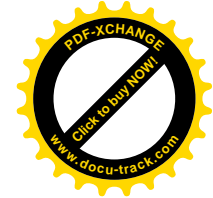
Likvidace dědictví je druhou zvláštní formou postupu soudu v případě předložení dědictví.

Likvidace může být výjimečně nařízena i u dědictví, které není předloženo, jestliže stát již v průběhu řízení navrhl likvidaci proto, že věřitel odmítl přijmout na úhradu své pohledávky věc z dědictví.⁴⁹⁾

U předložení dědictví má přednost postup podle § 175p o.s.ř., tj.

⁴⁸⁾ MIKEŠ Jirí, MUŽIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 253-256s.6

⁴⁹⁾ Touto problematikou se zabývá Nejvyššího soudu v rozhodnutí sp. zn. 6 Cz 40/70.

přenechání předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů. Jen nedojde-li k takové dohodě nebo nebyla-li soudem schválena, lze přistoupit k likvidaci dědictví.

6.2.2. Soudní příslušnost a podmínky řízení

K řízení o dědictví, a tedy i k řízení o likvidaci dědictví jako jedné z jeho fází je věcně příslušný okresní (obvodní nebo městský) soud. První podmínkou nařízení likvidace dědictví soudem je předlužení dědictví, tj. stav, kdy pasiva zanechaného majetku převyšují jeho aktiva. Předluženost dědictví vyjde najevo během řízení o dědictví při sestavování soupisu aktiv a pasiv dědictví podle § 175m o.s.ř. Likvidace dědictví není jedinou možností, jak řešit jeho předlužení. Druhým způsobem je možnost alespoň zčásti uspokojit věřitele majetkem z dědictví namísto placení, dojde-li v tomto směru k dohodě dědiců s věřiteli a soud tuto dohodu schválí. V tomto případě lze hovořit o jakémsi narovnání, kdy neuspokojené části pohledávek nezanikají.

K podání návrhu na nařízení likvidace dědictví jsou aktivně legitimováni dědic, případně stát, pokud mu připadlo dědictví jako odúmrtí, a kromě nich i věřitel zůstavitelův. Vstup věřitele do řízení podle současné úpravy řízení o dědictví nelze považovat za samozřejmost. Soud má ovšem likvidaci dědictví nařídit ex officio, vyjde-li najevo předluženost a pohledávky věřitelů se nepodaří uspokojit výše uvedenou dohodou o přenechání dědictví věřitelům k úhradě dluhů.⁵⁰⁾

Byl-li podán návrh na likvidaci předluženého dědictví, je soud povinen likvidaci nařídit. Totéž platí, podal-li stát návrh na likvidaci dědictví (i nepředluženého v případě, že peníze z dědictví nepostačují k úhradě přiměřených nákladů spojených s pohřbem zůstavitele a všech zůstavitelových peněžitých dluhů, za které stát odpovídá, jestliže stát nabídl věřitelům k úhradě jejich

⁵⁰⁾SOCHOR Martin, Likvidace dědictví. *AD NOTAM*, č. 4/2000. 76-77s.

pohledávek věc z dědictví a věřitel tuto nabídku odmítl. Likvidaci dědictví může soud - soudní komisař v těchto případech nařídit i bez návrhu.⁵¹⁾

6.2.3. Účastníci likvidace dědictví

Občanský soudní řád upravuje v ustanovení § 175t způsob, jakým se nařizuje likvidace dědictví. Aby mohla být nařízená likvidace dědictví, musí být splněny dvě podmínky. První podmínkou je předchozí pravomocné usnesení o tom, že dědictví je předloženo, druhou podmínkou je, že nedojde k dohodě dle § 175p o.s.ř., tedy o tom, že by předložené dědictví bylo přenecháno věřitelům k úhradě dluhů. Ustanovení § 175b o.s.ř. pak říká, že účastníky řízení jsou ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici, a není-li takových osob, stát.

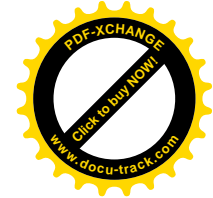
Věřitel zůstavitelův je účastníkem řízení v případě postupu dle § 175p o.s.ř., v případě, kdy se vypořádává jeho pohledávka a při likvidaci dědictví. Dle § 175t odst. 2 o.s.ř. o nařízení likvidace vydá soud usnesení, ve kterém vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky ve lhůtě, kterou v usnesení stanoví a upozorní je, že pohledávky, které nebudou při likvidaci uspokojeny zaniknou. Toto usnesení vyvěsí na úřední desce soudu.

Usnesení, kterým se nařizuje likvidace dědictví, je třeba doručit všem případným v řízení známým věřitelům, a to bez ohledu na to, zda jejich pohledávky byly nebo nebyly v předcházejícím dědickém řízení uznány. Soud tedy doručí usnesení všem osobám, které do řízení v jeho předchozím průběhu přihlásili jakoukoli pohledávku.

Ve výrokové části usnesení o nařízení likvidace pak stanoví, že věřitelé jsou povinni oznámit své pohledávky ve lhůtě, jejíž počátek je vázán na právní moc usnesení o nařízení likvidace.

Jakmile toto usnesení nabude právní moci, je povinností všech účastníků,

⁵¹⁾ Touto problematikou se zabývá ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud sp. zn. 21 Cdo 2143/2000.

kteří mají pohledávku vůči zůstaviteli, ji přihlásit, a to bez ohledu na to, zda jde o věřitele známé nebo neznámé. Tedy platí, že ti věřitelé, kteří jsou známi, jsou o své povinnosti vyzváni doručením usnesení. Jakmile se usnesení stane pravomocné, dává jim možnost přihlásit svou pohledávku do řízení o likvidaci.

Věřitelé neznámí, nebo ti, jimž se nepodařilo z jakéhokoli důvodu doručit, jsou na svá práva upozorněni vyhláškou. Povinností všech známých věřitelů poté, co jsou k tomuto vyzváni je, aby znovu své pohledávky u soudu přihlásili. Soud vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky bez toho, že by zde bylo nějakým způsobem rozlišováno, zda jde o věřitele známé nebo neznámé.

Řízení o likvidaci dědictví je považováno za řízení svého druhu a řízení odlišné od řízení dědického. Věřitel zůstavitele se až v této chvíli stává účastníkem řízení.

Věřitelem před nařízením likvidace do dědického řízení přihlášená pohledávka je pouhým upozorněním soudu, které soud zohlední při určení obvyklé ceny majetku, dluhu a případného předlužení dědictví.

Další krok při určování okruhu účastníků řízení o likvidaci dědictví pak spočívá v tom, že soud nadále jedná s těmi, kteří v usnesením stanovené lhůtě své pohledávky řádně přihlásili. Možnost toho, kdo pohledávku řádně nepřihlásil domáhat se další účasti v řízení o likvidaci je uzavřená, neboť nesplnil svou povinnost vzešlou z pravomocného usnesení soudu. Následně soud vyzve ty, kteří řádně přihlásili pohledávky, aby soudu oznámili, zda v průběhu řízení o dědictví a to do doby, než byla pravomocně nařízena likvidace dědictví, uplatnili svou pohledávku žalobou u soudu. Poté by měl soudní komisař posoudit oprávněnost a nároky vyplývající z přihlášených pohledávek. Dědické řízení jako takové nestaví lhůty, ve kterých se pohledávky promlčují.⁵²⁾

⁵²⁾ LORENČÍK Jiří, Kdo je účastníkem řízení při likvidaci dědictví?, *AD NOTAM*, č. 3/2009, 97-98s.

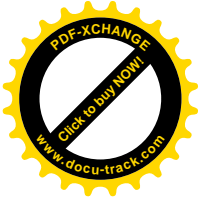
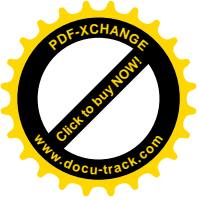
6.2.4. Průběh likvidace

O nařízení likvidace vydá soud - soudní komisař usnesení, kterým vyzve věřitele, aby mu oznámili své pohledávky ve lhůtě, kterou v usnesení stanoví, a upozorní je, že pohledávky, které nebudou při likvidaci uspokojeny, zaniknou (dle ustanovení § 175t odst. 2 o.s.ř.). Tato výzva je nedílnou součástí usnesení o nařízení likvidace dědictví i v tom případě, že již dříve soud - soudní komisař na návrh dědiců vydal usnesení podle § 175n o.s.ř., jehož obsahem je podobná výzva určená věřitelům. Věřitelé, kteří své pohledávky přihlásili již při konvokaci věřitelů podle § 175 n o.s.ř., nemusí své pohledávky přihlašovat znovu.⁵³⁾

Usnesení o nařízení likvidace dědictví se vyvěsí na úřední desce soudu. Známým účastníkům řízení, tj. dědicům a věřitelům, jejichž pohledávky byly v usnesení dle § 175o o.s.ř. zařazeny do pasiv dědictví, se toto usnesení doručí. Vyvěšení usnesení na úřední desce soudu nahrazuje jeho doručení účastníkům, kteří nejsou soudu - soudnímu komisaři známi nebo jejichž pobyt není znám (včetně neznámých věřitelů, kteří se usnesením vyzývají, aby přihlásili své pohledávky). Za doručené těmto neznámým účastníkům či účastníkům neznámého pobytu se v tomto případě usnesení považuje desátým dnem po vyvěšení na úřední desce.

Jakmile usnesení o nařízení likvidace dědictví nabylo právní moci, již se nepostupuje žádným z ostatních způsobů, uvedených v § 175p až § 175s o.s.ř.. Po právní moci usnesení, kterým byla nařízena likvidace dědictví, není již možné, aby dědici a věřitelé uzavírali dohodu o přenechání předluženého dědictví věřitelům a nepřichází v úvahu vydávání usnesení o dědictví podle § 175q odst. 1 o.s.ř., ať již by jeho obsahem mělo být potvrzení nabytí dědictví, potvrzení, že dědictví, které nenabyl žádný dědic, připadlo státu, schválení dohody o vypořádání dědictví či o přenechání předluženého dědictví věřitelům, nebo potvrzení nabytí dědictví dědicům podle dědických podílů. Ani tzv.

⁵³⁾ Viz. příloha č.2

realizační opatření podle § 175s o.s.ř. nebudou v pravém slova smyslu prováděna, neboť výsledkem likvidace dědictví bude zpeněžení všech těchto hodnot a rozvrh výtěžku.

Vlastní provedení likvidace dědictví spočívá ve zpeněžení všeho majetku zůstavitele podle ustanovení § 175u o.s.ř., který se zmiňuje o zpeněžení jednotlivých věcí, práv a jiných majetkových hodnot ze zůstavitelova majetku podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, nemovitostí a podniku, ve veřejné dražbě podle zvláštního předpisu nebo dražbě provedené soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu anebo prodejem mimo dražbu, o prodeji podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí a o prodeji podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí. Likvidaci dědictví lze mimo dražbu provést také prodejem všeho nebo zbývajícího zůstavitelova majetku jedinou smlouvou.^{54) 55)}

Soudní komisař je oprávněn provádět zpeněžení jen tehdy, jde-li o prodej mimo dražbu, tzv. prodej z volné ruky (dle ustanovení § 175u o.s.ř.) Potřebné úkony vykonává v tomto případě jako soudní komisař, tzn. že sám bude s kupujícím uzavírat jako soudní komisař kupní smlouvu o tomto způsobu prodeje.

Soudní komisař může také podat návrh na provedení dražby podle zák. č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách nebo na provedení dražby soudním exekutorem podle §76 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti. Soudní komisař zde uzavírá smlouvu s dražebníkem.

Prodej mimo dražbu (tj. prodej z volné ruky) uskuteční soudní komisař se souhlasem soudu, který může být udělen předem, nebo i následně. Tento souhlas nemá formu usnesení, jedná se pouze o jakési opatření. Souhlas může mít formu

⁵⁴⁾ MIKEŠ Jiří, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 256-259s.

⁵⁵⁾ Zvláštním právním předpisem, který se přiměřeně použije při veřejné dražbě je zákon č. 26/2000 Sb. o veřejných dražbách ve znění pozdějších předpisů, zvláštním zákonem při dražbě provedené soudním exekutorem je zákon č. 120/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

záznamu ve spise nebo může být i součástí kupní smlouvy. Při svém rozhodování přihlédné soud zejména k vyjádření věřitelů, k době předpokládaného zpeněžení i k nákladům, které bude třeba vynaložit na další udržování a správu tohoto majetku; udělí-li soud souhlas, může též stanovit podmínky pro prodej. Tímto způsobem lze prodat veškerý nebo zbývající zůstavitelův majetek jedinou smlouvou. Věci lze prodat mimo dražbu i pod odhadní cenou. Obdobně lze převést i zůstavitelovy sporné nebo obtížně vymahatelné pohledávky. Souhlas soudu není odkládací podmínkou ve smyslu ustanovení § 36 o.z., ale předpokladem platnosti právního úkonu, kterým soudní komisař majetek mimo dražbu zpeněží; jeho nedostatek má za následek absolutní neplatnost takového právního úkonu dle § 39 o.z.⁵⁶⁾

Souhlas soudu není třeba k prodeji věcí bezprostředně ohrožených zkázou nebo znehodnocením.

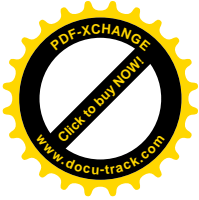
Při zpeněžování soudní komisař postupuje tak, aby byla šetřena možnost zachování podnikatelské činnosti a pracovních příležitostí, a tak, aby bylo co nejvíc chráněno životní prostředí nebo jiný zvláště významný obecný zájem. Smluvními předkupními právy není soudní komisař vázán.

Jde-li o zpeněžení věcí zůstavitele podle ustanovení části šesté o.s.ř. upravující výkon rozhodnutí, jeví se tento způsob jako velmi nevýhodný, neboť soudní komisař by měl provádět všechny tyto úkony, což je takřka nespílitelný požadavek jak z hlediska technické tak i z hlediska časové náročnosti kladené na soudního komisaře.

Jako nejschůdnější se jeví dražba provedená soudním exekutorem, který při dražbě postupuje přiměřeně podle exekučního řádu a pokud není úprava v tomto předpise, pak přiměřeně může použít pro dražbu i některá ustanovení o.s.ř. vztahující se k výkonu rozhodnutí prodejem movité či nemovité věci.

Velkou výhodou tohoto postupu je i to, že vyvolávací cena nemovitostí činí

⁵⁶⁾ Viz. příloha č. 3

podle § 336e odst. 1 o.s.ř. při první dražbě 2/3 odhadní ceny, při neúspěšné první dražbě u opakované dražby 1/2 odhadní ceny.

Pokud se soudní komisař rozhodne pro tento způsob zpeněžení věci zůstavitele, bude muset pravděpodobně pro tento účel uzavřít smlouvu se soudním exekutorem v níž bude sjednaná odměna za provedení dražby; jde o to, aby soudní komisař měl podklad pro zaplacení odměny exekutora v určité, předem stanovené výši.

Před provedením dražby by měl mít soudní komisař ve spise vypracovaný znalecký posudek podle § 336 o.s.ř. a mělo by být pravomocně rozhodnuto podle § 336a o.s.ř. o určení ceny nemovitostí. Toto usnesení se doručuje ve smyslu odstavce 4 tohoto ustanovení osobám, pro které na nemovitostech vážnou práva (např. zástavní právo) a účastníkům řízení, přičemž tyto osoby mají proti tomuto rozhodnutí právo odvolání.

Ve smyslu § 76 odst. 2 exekučního řádu exekutor dražbu provádí „na návrh osoby oprávněné disponovat s věcí“. Touto osobou je nepochybně po nařízení likvidace dědictví soudní komisař, který podá exekutorovi návrh, pro který nejsou stanoveny žádné formální požadavky. K návrhu by podle mne mělo být připojeno pravomocné usnesení o nařízení likvidace, znalecký posudek podle § 336 o.s.ř. a pravomocné rozhodnutí podle § 336a odst. 1 o.s.ř., usnesení o ceně.

Na základě návrhu tak soudní komisař „deleguje“ provedení části řízení na exekutora. Exekutor vydá usnesením dražební vyhlášku s náležitostmi podle § 336b o.s.ř., přičemž se do ní nevedou údaje, které v tomto případě nepřicházejí v úvahu. Vyhlášku exekutor doručí účastníkům řízení o dědictví a z osob uvedených v § 336c odst. 1 o.s.ř. osobám, které mají k nemovitosti předkupní právo, věcné právo nebo nájemní právo. Proti tomuto usnesení je přípustné odvolání, o kterém by rozhodoval příslušný krajský soud. V případě podaného odvolání by musel soudní exekutor předat svůj spis okresnímu soudu, který by si vyžádal od soudního komisaře dědický spis a pak by bylo odvolání předloženo

krajskému soudu.

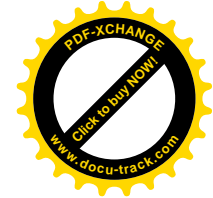
Usnesení soudního exekutora o příklepu – doručí se účastníkům řízení, vydražiteli a dražitelům, kteří vznesli námitky, přičemž tyto osoby mají proti němu právo odvolání (dle ustanovení § 336k o.s.ř.). O postupu v případě odvolání platí, co je uvedeno v předchozím odstavci.

Pravomocné usnesení o příklepu předá exekutor soudnímu komisaři, přičemž ten je s pravomocným usnesením o nařízení likvidace předá k provedení zápisů příslušnému katastrálnímu pracovišti. Celý výtěžek dražby předá exekutor na účet příslušného okresního soudu bankovní spojení mu sdělí soudní komisař. Odměna soudního exekutora je stanovena vyhláškou ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb. a následně po dražbě je uplatněna u notáře jako pohledávka vůči zůstaviteli. Odměna exekutora bude uhrazena v první skupině při rozvrhu jako náklady vzniklé v souvislosti se zpeněžením majetku (dle ustanovení § 175v odst. 2 písm. a) o.s.ř.).

Po zpeněžení finančních prostředků, zůstatků na účtech, případně realizaci zůstavitelových pohledávek provede soudní komisař **rozvrh výtěžku** mezi věřitele.

O majetku, který se nepodařilo odpovídajícím způsobem zpeněžit, rozhodne soud, že připadá státu s účinností ke dni smrti zůstavitele. Toto ustanovení by nemělo být aplikováno mechanicky po prvním neúspěšném pokusu o zpeněžení, ale spíše výjimečně, po vyčerpání různých možností prodeje (např. až po opakování dražby a marném pokusu o prodej mimo dražbu). Je třeba mít na mysli, že účelem likvidace dědictví je zpeněžení veškerého majetku zůstavitele a co nejúplnější uspokojení věřitelů. I prodej majetku pod cenou je pro zúčastněné příznivější než postup podle § 175u odst. 2 o.s.ř., který vede jen k vyřazení tohoto majetku ze zpeněžované podstaty.

Výtěžek likvidace dědictví, tj. výnos ze zpeněžení veškerého majetku zůstavitele (kromě věcí, které se zpeněžit nepodařilo a které připadly státu dle §

175u odst. 2 o.s.ř.), soud - soudní komisař rozvrhne mezi věřitele podle § 175v o.s.ř. Vydá o tom usnesení, ve kterém uvede, jak se z tohoto výtěžku uspokojí pohledávky jednotlivých věřitelů. Usnesení obsahuje výrok o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a věřiteli, dále výši odměny a hotových výdajů soudního komisaře. Toto usnesení se doručuje všem účastníkům řízení, tedy také těm věřitelům, jejichž pohledávka nebude ani zčásti uhrazena.

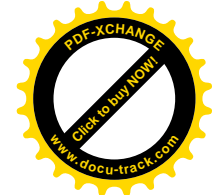
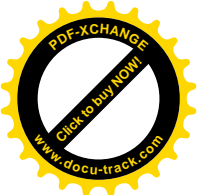
Pro rozvrh výtěžku mezi věřitele platí pravidla uvedená v § 175v odst. 2 o.s.ř. Pohledávky jsou rozděleny do šesti skupin, označených písmeny a) až f), a uspokojí se postupně. Mezi uspokojované pohledávky patří nejen pohledávky vůči zůstaviteli (z dluhů zůstavitele) a pohledávky nákladů zůstavitelovy nemoci a přiměřených nákladů jeho pohřbu, tj. nejen pohledávky zařazované do pasiv dědictví, ale také pohledávky nákladů řízení, vzniklých státu po smrti zůstavitele v souvislosti se zpeněžením majetku.

Základní zásadou je, že pohledávky další skupiny lze uspokojovat až tehdy, jsou-li plně uspokojeny všechny pohledávky skupin předcházejících.

Při likvidaci dědictví se pohledávky uhrazují podle těchto skupin:

- a) pohledávky nákladů řízení, vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku,
- b) pohledávky nákladů zůstavitelovy nemoci a přiměřených nákladů jeho pohřbu,
- c) pohledávky zajištěné zástavním právem, zadržovacím právem, převodem práva nebo postoupením pohledávky,
- d) pohledávky nedoplatků výživného,
- e) pohledávky daní a poplatků, pojistného na veřejném zdravotním pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud nebyly uspokojeny podle písmene c),
- f) ostatní pohledávky.

Nestačí-li výtěžek na plné uspokojení všech pohledávek patřících do téže

skupiny, uspokojí se tyto pohledávky poměrně. Ve skupině c) se však pohledávky uspokojují podle jejich pořadí, přičemž pohledávky zajištěné zadržovacím právem se uhradí před ostatními pohledávkami. Pro pořadí je rozhodující den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo.⁵⁷⁾

Pravomocným skončením likvidace (tj. právní mocí usnesení o rozvrhu výtěžku) zaniknou proti dědicům neuspokojené pohledávky věřitelů.

Objeví-li se však po pravomocném skončení likvidace dědictví dodatečně další majetek zůstavitele, rozdělí jej soud věřitelům do výše jejich neuspokojených pohledávek bez zřetele k tomuto zániku (dle ustanovení § 175v odst. 4 o.s.ř.).

Přes formulaci tohoto usnesení nepůjde o rozdělování nově objeveného majetku mezi neuspokojené věřitele, ale bude nutno provést zpeněžení tohoto majetku a mezi neuspokojené věřitele rozdělit výtěžek, a to v pořadí a podle pravidel uvedených v ustanovení § 175v odst. 2 a 3 o.s.ř. Přitom samozřejmě odpadne uspokojování pohledávek ve skupinách, ve kterých již byly všechny pohledávky plně uspokojeny.

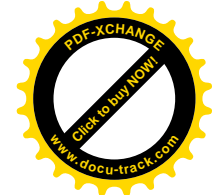
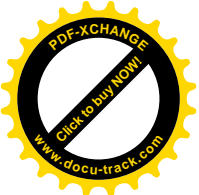
Dojde-li v důsledku objevení dalšího majetku k tomu, že zůstane majetkový přebytek, tzn. že celkový výtěžek ze zpeněžení majetku zůstavitele je vyšší než pohledávky, které je třeba uspokojit podle ustanovení § 175v odst. 2 o.s.ř., projedná jej soud jako dědictví.

Tam, kde obvyklá cena dodatečně objeveného majetku bude zřejmě převyšovat neuspokojené pohledávky, je podle názoru Doc. JUDr. Jiřího Mikeše a JUDr. Ladislava Muzikáře namístě, aby zpeněžení dodatečně objeveného majetku bylo provedeno jen v nejnutnějším rozsahu a „majetkový přebytek“ byl v co největší míře projednán „in natura“.⁵⁸⁾

Právní mocí usnesení o rozvrhu výtěžku zpeněžení zůstavitelova majetku

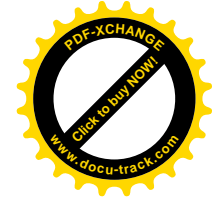
⁵⁷⁾ Viz příloha č. 4

⁵⁸⁾ MIKEŠ Jirí, MUZIKÁŘ Ladislav. *Dědické právo: Kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního i procesního*. 3. vydání. LINDE PRAHA, a.s. 2007. 260-265s.

končí likvidace i dědické řízení samotné. Pravomocným skončením likvidace zaniknou proti dědicům neuspokojené pohledávky věřitelů. Vyjde-li však najevo další majetek zůstavitele, rozdělí jej soud věřitelům do výše jejich neuspokojených pohledávek, bez zřetele k tomuto zániku. Pokud však zůstane majetkový přebytek, projedná jej soud jako dědictví (§ 175v odst. 4 o.s.ř.).⁵⁹⁾

⁵⁹⁾ SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Dědictví a dědické právo*. Brno: Computer Press,a.s., 2007. 200s.

Závěr

Téma diplomové práce, které jsem si vybrala se týká dědické agendy a to části zabývající se zjišťováním majetku a dluhů zůstavitele se zaměřením na předlužené dědictví a způsoby jeho řešení.

Řízení o dědictví představuje jedno z nesporných řízení obsažených v občanském soudním řádu, části třetí, hlavě páté, kde jsou upraveny postupy pro přechod majetkových práv ze zůstavitele na dědice.

Podle mého názoru je dědické řízení nejznámějším nesporným řízením, se kterým se každý z nás v průběhu svého života setká a stane se účastníkem tohoto řízení.

Předně jsem vymezila dědické právo obecně, kde jsem rozlišila jeho funkce, hmotněprávní aspekty dědění včetně právního důvodu dědictví. Dále, a to podrobněji, jsem uvedla zásady, na kterých spočívá dědické právo.

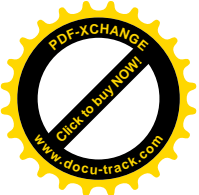
V následující kapitole jsem se zabývala dědickým řízením, kde jsem se pokusila vymezit dědické řízení obecně včetně zásad uplatněných v rámci dědického řízení.

Dále jsem se zabývala účastníky a dalšími subjekty zúčastněnými na dědickém řízení, kde jsem stanovila okruh účastníků dědického řízení, vymezila pojem zákonného dědice, dědice ze závěti, společenství dědiců a neopomněla jsem zmínit postavení státu a zůstavitelova věřitele v dědickém řízení.

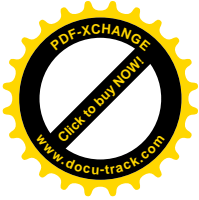
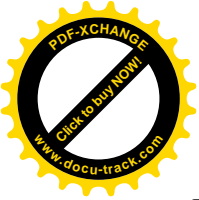
V následující kapitole jsem se zabývala institutem předběžného šetření a šetření v centrálních evidencích, které jsou dostupné pověřenému notáři – soudnímu komisaři pro účely dědického řízení.

Hlavní částí diplomové práce byly kapitoly pojednávající o zjišťování majetku a dluhů zůstavitele, zejména s ohledem na předlužené dědictví, způsoby jeho vypořádání. A dále kapitola o předluženém dědictví, přenechání předluženého dědictví věřitelům a likvidace dědictví, kde jsem se snažila důkladně rozebrat tento institut a podrobně popsat jednotlivé způsoby řešení předluženého dědictví.

Dle mého názoru, by bylo pro zjednodušení celého procesu dědického řízení včetně jeho hospodárnosti, pružnosti a rychlosti zcela dostačující, aby celá

právní úprava tohoto řízení byla obsažena v notářském řádu, kde by byl uveden pouze odkaz na příslušná ustanovení občanského soudního řádu, tak jak tomu je například v ust. § 52 zák. č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti.

Protokol o předběžném šetření

sepsaný v kanceláři notáře - soudního komisaře Mgr. K. P., se sídlem v, dne

Přítomni:

M. P., notářská tajemnice pověřená notářem - soudním komisařem Mgr. K. P.

Účastník: zůst. dcera **J. N.**
nar. , bytem
OP č.

V ě c : Projednání dědictví:

Jméno a příjmení zemřelého: L. S.

(též rodné či dřívější):

Zemřelém dne: 2.1.2010

Poslední bydliště: Přerov, Přerov I - Město, Jaselská 1228/12

Datum narození: 25.8.1935

Stav: vdova

Státní občanství: české

Zaměstnání: důchodkyně

Účastník(ci) byl(i) poučen(i) dle § 15a) o.s.ř. o právu vyjádřit se k osobě notáře jako soudního komisaře a ostatních pracovníků notáře, která mají věc projednat.

Účastník(ci) byl(i) poučen(i) dle § 131 o.s.ř. o tom, že má vypovídat pravdu a nic nezamlčovat. Účastník(ci) po seznámení se zněním zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních dat prohlašuje(jí), že souhlasí s uváděním rodných čísel v tomto dědickém řízení.

Na to přítomný účastník(ci) prohlašuje(jí), že poučením porozuměl(li) a uvádí:

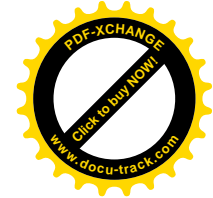
1. Manžel zemřelý:

(datum uzavření sňatku, poslední bydliště, popř. u manželky zda očekává narození dítěte)

1x vdaná - manžel A. S., zemřel v r. 1993, posl. bytem tamtéž - D 38/94

2. Děti zemřelého

(včetně dětí z jiných manželství zůstavitele a dětí zrozených mimo manželství, resp. další potomci zemřelého uvést - jméno, příjmení, datum narození, bydliště, pokud tito zemřeli, uvést datum úmrtí a poslední bydliště)

-2-

1. J. N. - účastnice

2. P. S., r.č , bytem Přerov, Přerov II - Předmostí, Tyršova 31/2

3. Rodiče zemřelého:

předemřeli

4. Spolužijící osoby:

(které(á) žily(a) se zemřelým nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a z toho důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byla(y) na zemřelého odkázána(y) výživou)

nejsou

5. Sourozenci:

(příp. neteře, synovci, prarodiče a jejich děti)

předemřeli

6. Zda zemřelý(á) zanechal(a) závět', popř. listinu o vydědění:

(místo uložení a údaje o závětních dědicích)

nezanechala

7. Majetek náležející do dědictví:

a) n e m o v i t o s t i

(údaje o nabyvacích titulech, údaj o velikosti příp. spoluvlastnického podílu zůstavitele, přesné označení nemovitostí, včetně údaje o katastrálním území, v kterých leží):

neměla

b) v k l a d y :

(vkladní knížky, vkladové listy, vkladové certifikáty, běžné účty, spořicí účty, depozitní účty, atd. - název a adresa banky, označení a číslo účtu atd., údaje o příp. bezpečnostní schránce - název a adresa banky, číslo schránky, údaje o osobě, která měla spolu se zůstavitelem dispoziční oprávnění k bezpečnostní schránce, kdo má v držení klíček od bezpečnostní schránky, údaje o obsahu, atd.)

VK či bankovní účty neměla

c) účast ve společnostech a členství v družstvech

(obchodní jméno, IČ, ISIN, sídlo, velikost obchodního podílu, počet akcií či podílů, velikost členského vkladu, atd.)

neměla

d) majetek zůstavitele z jeho samostatného podnikání

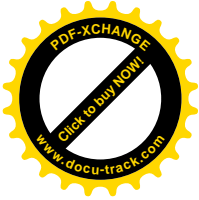
(zařízení podniku, dílny, hospodářské zásoby, atd.)

odpadá

e) pohledávky

(údaje o dlužníkovi, důvodu a výši pohledávky)

neměla

-3-

f) hotovost

(kdo ji má v držení, resp. kde se nachází)
nezanechala

g) nábytek a ostatní bytové zařízení

(druh, stáří, příp. stupeň opotřebení)
staré 30 let, bezcenné

h) vnitřní zařízení rekreačního objektu

odpadá

i) šatstvo, prádlo a obuv:

starší, obnošené, bezcenné

j) jiný majetek nebo majetková práva

(sbírky, zbraně, elek.spotřebiče, hrobové příslušenství, automobil, motocykl, přívěsný vozík)
neměla

k) který majetek nabytý zemřelý do SJM:

odpadá

8. D l u h y:

(údaje o věřiteli, důvodu a výši dluhu po spoludlužnících a ručitelích, atd.)
neměla

9. Náklady pohřbu:

(kdo vypravil pohřeb, údaje o dokladech, o výši, atd.)

činily dle předložených a po nahlédnutí vrácených dokladů: 17.573,-- Kč

Pohřeb vypravila zůst. dcera J. N.

10. Kdo by měl být ustanoven opatrovníkem-kolizním opatrovníkem dědice(ů), který(ří) byl(i) zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož (jejichž) způsobilost k právním úkonům byla omezena nebo nezletilce(ů)

odpadá

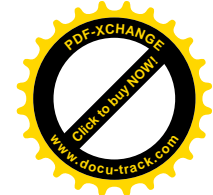
11. Kdo by měl být ustanoven správcem dědictví nebo jeho části:

odpadá

12. Poznámky a další údaje:

Přítomný účastník bere na vědomí, že Okresní soud v Přerově dědické řízení zastaví, poněvadž:

a) zemřelý nezanechal majetek (§ 175 h odst.1 o.s.ř.)

-4-

b) **nepatrný majetek zemřelým zanechaný vydal vypraviteli pohřbu, který s tímto souhlasí. (§ 175h, odst. 2 o.s.ř.).**

Podpis účastníka:

Podpis soudního komisaře nebo jeho pracovníka:

U s n e s e n í

Okresní soud v Přerově rozhodl Mgr. J. N., notářem se sídlem v Přerově, Zahradní 102, pověřeným k provedení úkonů jako soudní komisař, ve věci projednání dědictví po zůstaviteli

J. H.

r. č.

posl. bytem Přerov, Lidická 385/12, zemř. dne 1.2.2009, bez zanechání závěti

za účasti:

- zůst. dcery L. Ch.
nar., bytem Přerov, Trávnícká 12/5
- zůst. dcery A. J.
nar., bytem Třeboň, Lázeňská 5
- obce Kostelec
Kostelec 17, PSČ 762 35, IČ 002 88 321,
- Statutárního města Přerov,
Horní náměstí 25, PSČ 750 02, IČ 012 34 567,
- Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky
se sídlem v Praze 10, Na Míčánkách 2, PSČ 101 00, IČ 47114304,
pobočka Přerov, Jeremenkova 42A, PSČ 772 11,
- Fakultní nemocnice Olomouc
se sídlem v Olomouci, I. P. Pavlova 6, PSČ 775 20, IČ 00098892,

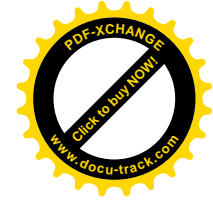
t a k t o :

I. n a ř i z u j e likvidaci dědictví.

II. v y z ý v á věřitele, aby přihlásili svého pohledávky do dědictví ve lhůtě 30-ti dnů ode dne vyvěšení usnesení na úřední desce soudu. Pohledávky, které nebudou při likvidaci uspokojeny, zaniknou.

O d ů v o d n ě n í

Po úmrtí zůstavitele bylo Okresním soudem v Přerově zahájeno řízení o

dědictví a dle ust. § 38 zák. č. 263/92 Sb. byla Mgr. J.N., notář se sídlem v Přerově, pověřena, aby jako soudní komisař provedla úkony v řízení.

pokračování

- 2 -

22D 123/2009 – 76

V rámci předběžného šetření bylo zjištěno, že zůstavitel závět' nezanechal. K dědění byly povolány v I. dědické skupině dle ust. § 473 občanského zákoníku zůst. dcery L.Ch. a A.J. Tyto dědičky dědictví neodmítly.

Obvyklá hodnota majetku zůstavitelem zanechaného, výše dluhů a čistá hodnota dědictví byla určena usnesením Okresního soudu v Přerově č.j. 22D 123/2009 - 65 ze dne 4. 6. 2009, které nabylo právní moci dne 27. 6. 2009. Dle citovaného usnesení činí obvyklá cena majetku částku 41.987,-- Kč, výše dluhů 73.831,-- Kč a výše předlužení dědictví 31.844,-- Kč.

Vzhledem k předlužení dědictví navrhla zůst. dcera L.Ch. likvidaci dědictví do protokolu dne 17. dubna 2009 a k jejímu návrhu se připojila zůst. dcera A.J. písemným sdělením doručeným soudnímu komisaři dne 29. dubna 2009.

Věřitelé byli vyzváni ke sdělení, zda by přicházelo v úvahu uzavření dohody o přenechání dědictví věřitelům na úhradu dluhů s tím, že, pokud nesdělí své souhlasné stanovisko ve lhůtě, má soud zato, že dohodu uzavřít nelze. Ve stanovené lhůtě věřitelé Fakultní nemocnice Olomouc, Statutární město Přerov a Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra České republiky nezaslali žádné sdělení. Obec Kostelec sdělila svým písemným podáním ze dne 27. 4. 2009, doručeným soudnímu komisaři dne 29. 4. 2009, že s uzavřením dohody souhlasí.

Vzhledem k uvedenému má soud za prokázané, že věřitelé odmítli přijmout na úhradu svých pohledávek věc z dědictví a že není možné uzavřít dohodu o přenechání dědictví věřitelům na úhradu dluhů dle ust. § 175p o.s.ř., a proto postupoval tak, že k návrhu dědiček dle ust. § 175t o.s.ř. nařídil likvidaci dědictví.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Přerově, Smetanova 12, nebo Mgr. J.N., notáře jako soudního komisaře, se sídlem v Přerově, Zahradní 102

V Přerově dne 1. září 2009

Mgr. J.N. v.r.
soudní komisař

Za správnost vyhotovení:

U s n e s e n í

Okresní soud v Přerově rozhodl Z.Ž, vyšší soudní úřednicí, v právní věci
dodatečného projednání dědictví po zůstaviteli

O.Ž.

r. č.

posledně bytem Prosenice 15, zemř. dne 10. 6. 2005, bez zanechání závěti,

za účasti:

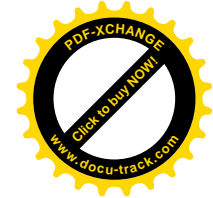
- zůst. syna P.Ž.
nar. dne, bytem Prosenice 58
- zůst. dcery J. Ž.
nar. dne, bytem Grygov 45
- zůst. dcery S.Ž.
nar. dne....., bytem Osek nad Bečvou 217

t a k t o :

u d ě l u j e souhlas, aby spoluvlastnický podíl $\frac{1}{4}$ nemovitostí - lesního pozemku parcela č. 120 a lesního pozemku parcela č. 455 zapsaných na listu vlastnictví č. 33 pro obec a katastrální území Buk, vedeném u Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj, Katastrálního pracoviště Přerov byl prodán soudním komisařem Mgr. J.N., notářem se sídlem v Přerově, mimo soudní dražbu následovně nabyvateli V.H., nar., bytem Grygov 12, a to za kupní cenu ve výši 4.000,-- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Původní dědické řízení bylo ukončeno usnesením Okresního soudu v Přerově č. j. 22D 154/2005 - 27 ze dne 25. 10. 2005, které nabylo právní moci dne 10. 11. 2005. Tímto usnesením bylo řízení zastaveno dle ust. § 175h, odst. 2 o.s.ř a majetek nepatrné hodnoty vydán vypravitelce pohřbu. Dodatečně vyšlo najevo, že zůstavitel byl spoluvlastníkem nemovitostí, ohledně kterých je třeba dědictví dodatečně projednat.

Po úmrtí zůstavitele bylo zahájeno dědické řízení Okresním soudem v Přerově dle ust. § 38 zák. č. 263/92 Sb. V rámci předběžného šetření a projednání dědictví bylo zjištěno, že zůstavitel závěť nezanechal. K dědění byly povolány v I. skupině dle ust. § 473 o. z. zůst. děti P.Ž., J.Ž. a S.Ž., které dědictví neodmítly.

Usnesením Okresního soudu v Přerově č.j. 22D 154/2006 - 182 ze dne 3. 4. 2009, které nabylo právní moci dne 8. 5. 2009, byla nařízena likvidace dědictví z důvodu jeho předlužení.

Z důvodu urychlení řízení navrhl soudní komisař prodej z volné ruky. U dosažitelné prodejní ceny spoluvlastnického podílu zůstavitele o velikosti ¼ k lesním pozemkům v katastrálním území Buk vycházel soud z ceny zjištěné znaleckým posudkem dle stavu ke dni úmrtí zůstavitele.

S návrhem na prodej nemovitostí mimo soudní dražbu byl seznámen věřitel, který svým písemným vyjádřením projevil souhlas, a to společnost NEX s.r.o. zastoupená advokátem Mgr. J.K. vyjádřením ze dne 18. 6. 2009, které bylo soudu doručeno dne 22. 6. 2009.

Prodej mimo soudní dražbu při likvidaci dědictví je jedním z přípustných způsobů zpeněžení majetku zůstavitele dle ust. § 175u, odst. 1 o.s.ř. Dle ust. § 175zd odst. 2 o.s.ř. je možné uskutečnit jej jen se souhlasem soudu; bez tohoto souhlasu je smlouva o prodeji mimo soudní dražbu neplatná.

Vzhledem k tomu, že věřitel vyjádřil svůj souhlas s prodejem mimo soudní dražbu, postupoval soud dle ust. § 175zd odst. 2 o.s.ř. a vydal usnesení o povolení prodeje mimo soudní dražbu.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Přerově.

Okresní soud v Přerově
dne

Za správnost vyhotovení:

U s n e s e n í

Okresní soud v Přerově rozhodl Mgr. J. N., notářem se sídlem v Přerově, Zahradní 102, pověřeným k provedení úkonů jako soudní komisař, ve věci pojednání dědictví po zůstaviteli

A. T., r. č.,

posl. bytem Hlubočky, Okružní 403, zemř. dne 16. 2. 2007, bez závěti a za účasti České republiky zastoupené Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem v Praze 2, Rašínovo nábřeží 42, PSČ 128 00, IČ 69797111, Územní pracoviště Ostrava, Lihovarská 1335/9, Ostrava – Radvanice, PSČ 716 10, S. K., nar. 22. 2. 1960, bytem Hlubočky, Okružní 403, a České spořitelny, a.s., se sídlem v Praze 4, Olbrachtova 1929/62, PSČ 140 00, IČ 45244782,

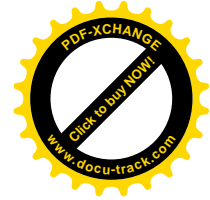
t a k t o :

I. Odměna notáře Mgr. J. N., notářem se sídlem v Přerově, Zahradní 102 jako soudního komisaře se určuje částkou ve výši.....2.280,-- Kč
hotové výdaje částkou ve výši.....1.308,-- Kč
daň z přidané hodnoty částkou ve výši681,70 Kč
celkem.....4.269,70 Kč
slovy : čtyři tisíce dvě stě šedesát devět korun českých 70/100.

Tuto odměnu, náhradu hotových výdajů a daň z přidané hodnoty je povinen uhradit stát - Okresní soud v Přerově do 15 dnů od právní moci tohoto usnesení na účet notáře vedený u České spořitelny, a.s., pobočka Přerov č. účtu 1805517379/ 0800, variabilní symbol 622007.

II. výtěžek zpeněžení majetku zůstavitele ve výši 60.757,67 Kč se rozvrhuje takto :

- na uspokojení pohledávky České republiky - Okresního soudu v Přerově z titulu uhrazené odměny a hotových výdajů správce dědictví připadá částka ve výši 4.269,70 Kč,
- na uspokojení pohledávky S. K. z titulu jí uhrazených nákladů na vypravení pohřbu zůstavitele připadá částka ve výši 6.271,-- Kč a

- na částečné uspokojení pohledávky České spořitelny, a.s., z titulu nesplaceného hypotečního úvěru č. účtu 2025783853/0800 vedeného na jméno T. A., připadá částka ve výši 50.216,97 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Po úmrtí zůstavitelky bylo zahájeno dědické řízení Okresním soudem v Přerově a dle ust. § 38 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění, byl pověřen Mgr. J.N., notář se sídlem v Přerově, aby jako soudní komisař provedl úkony v řízení.

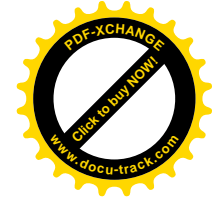
V rámci předběžného šetření a projednání dědictví bylo zjištěno, že zůstavitel závěť nezanechal. Všechny osoby přicházející v úvahu jako dědicové ze zákona, a to jako dědicové I. a II. dědické skupiny, když dědicové II. skupiny zjištění nebyli, dědictví bezvýhradně odmítly. Jako dědicové IV. dědické skupiny dle ust. § 475a o.z. by byli k dědění povoláni sourozenci zůst. otce, kteří byli o svém dědickém právu vyrozuměni jako neznámí dědicové vyhláškou vydanou v usnesení Okresního soudu v Přerově č.j. 22D 248/2007 – 123 ze dne 24. 4. 2008, které nabylo právní moci dne 31. 5. 2008. Uvedení dědicové o sobě nedali ve stanovené lhůtě vědět, proto k nim soud v řízení o dědictví nepřihlíží, dle ust. § o.z.

Vzhledem k tomu připadá dle ust. § 462 o.z. dědictví státu.

Obvyklá hodnota zůst. majetku, výše dluhů a výše předlužení byla určena usnesením Okresního soudu v Přerově č.j. 22D 248/2007 – 139 ze dne 9. 9. 2008, které nabylo právní moci dne 30. 9. 2008. Dle citované usnesení činí obvyklá cena majetku zůstavitelem zanechaného částku 56.641,30 Kč, výše dluhů částku 306.437,15 Kč a výše předlužení částku 249.795,85 Kč.

Usnesením Okresního soudu v Přerově č.j. 22D 248/2007 – 150 ze dne 13. 2. 2009, které nabylo právní moci dne 10. 3. 2009, byla nařízena likvidace dědictví.

Odměna notáře jako soudního komisaře byla stanovena podle vyhlášky 196/2001 Sb., podle které činí tato odměna podle ust. § 13 ze základu (obvyklé hodnoty zůst. majetku) 56.700,-- Kč, z prvních 100.000,-- Kč sazbou 2 %, tj. 1.140,-- Kč. Dle ust. § 14, odst. 1 této vyhlášky byla odměna notáře zvýšena o

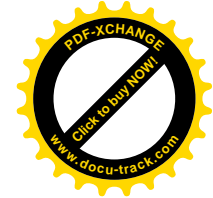
100 %, když v dědickém řízení byla nařízena a provedena likvidace dědictví, a když se za účelem ukončení řízení konalo čtrnáct jednání. Celkem činí odměna soudního komisaře 2.280,-- Kč. Hotové výdaje byly prokázány ve spise v celkové výši 1.308,-- Kč, z toho náhrada hotových výdajů za zjištění, zda je v Centrální evidenci závětí evidována závěť zůstavitele nebo listina o správě dědictví, činí 100,-- Kč, a poštovné (žádosti o sdělení a předvolání k jednání) činí celkem 1.208,-- Kč. Dále notáři náleží dle ust. § 140 odst. 3 o.s.ř. částka odpovídající dani z přidané hodnoty. Daň z přidané hodnoty činí 19 % z odměny soudního komisaře a hotových výdajů, tj. částku 681,70 Kč.

Tuto odměnu, hotové výdaje a daň z přidané hodnoty je povinen uhradit stát - Okresní soud v Přerově dle ust. § 140 odst. 3, věta třetí o.s.ř.

V rámci likvidace dědictví byl zpeněžen majetek zůstavitele, a to tak, že na účet Okresního soudu v Přerově byly uhrazeny pohledávka zůstavitele za společností MORA MORAVIA, s.r.o., z titulu neuhrazené mzdy a z titulu přeplatku na dani z příjmů ve výši 9.090,-- Kč, pohledávka zůstavitele za Stavební spořitelnou České spořitelny, a.s., z titulu zůstatku stavebního spoření č. 94-42841366/8060 ve výši 41.318,70 Kč a pohledávka za Českou spořitelnou, a.s., z titulu zůstatku na sporožirovém účtu č. 0262783563/0800 ve výši 10.348,97 Kč.

Při rozvrhu postupoval soud dle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění platném a účinnému ke dni úmrtí zůstavitele. Dle ust. § 175v, odstavce 2 o.s.ř. se uspokojují pohledávky dle skupin tak, že v první skupině se uspokojí náklady řízení vzniklé státu v souvislosti se zpeněžením majetku, ve druhé skupině pohledávky zůstavitelovy nemoci a přiměřených nákladů na jeho pohřeb, ve třetí skupině pohledávky zajištěné zástavním právem, zadržovacím právem, převodem práva nebo postoupením pohledávky, ve čtvrté skupině pohledávky nedoplatků výživného, v páté skupině pohledávky daní a poplatků, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a v šesté skupině ostatní pohledávky.

Jako pohledávka nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku byla dle ust. § 175v, odst. 1, písm. a) o.s.ř. uspokojena pohledávka České republiky - Okresního soudu v Přerově, která vznikla povinností uhradit odměnu, hotové výdaje a daň z přidané hodnoty Mgr. J. N., notáři se sídlem v Přerově, který z pověření Okresního soudu v Přerově provedl jako soudní komisař úkony v řízení o dědictví, a to v plné výši. Odměna, náhrada hotových výdajů a daň z přidané hodnoty byly soudnímu komisaři, přiznány tímto usnesením, odstavcem I.

Jako pohledávka nákladů na pohřeb zůstavitele byla dle ust. § 175v, odst. 1, písm. b) o.s.ř. ve druhé skupině uspokojena pohledávka S. K. z titulu jí uhrazených nákladů na vypravení pohřbu, jak vyplynulo z faktury A. Z. - MISERICORDIA - pohřební ústav č. 27160083 ze dne 20. 2. 2007 na částku 6.271,-- Kč.

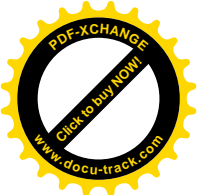
Jako pohledávka ve třetí skupině dle ust. § 175v, odstavce 2, písmen c) o.s.ř. byla částečně uspokojena pohledávka České spořitelny, a.s., z titulu nesplaceného úvěru č. 2025723853/0800 vedeného na jméno T. A., když splacení tohoto úvěru bylo zajištěno zástavním právem k nemovitostem zřízeným Smlouvou o zřízení zástavního práva k nemovitosti č. 2025723853/1 uzavřenou mezi zástavním věřitelem Českou spořitelnou, a.s., a zástavcem S. K. dne 8. 1. 2007. Zástavní právo vázne na bytu č. 403/2 v domě č. 134, 403, 404 na pozemcích parcely č. 1659/1, 1661/1 a 1662/1 s podílem na společných částech domu a pozemku o velikosti 974/6375, zapsaném na listu vlastnictví č. 1983 pro okres Olomouc, obec a katastrální území Hlubočky.

Vzhledem k tomu, že výtěžek nepostačuje k uhrazení celé této pohledávky a že další pohledávky třetí skupiny nebyly zjištěny, uhrazuje se tato pohledávka částečně.

Na uspokojení pohledávek dle ust. § 175v, odst. 2, písmene f) o.s.ř. (tj. pohledávky České spořitelny, a.s., z titulu nesplaceného hotovostního úvěru č. účtu 3041769813/0800 vedeného na jméno T. A. ve výši ke dni úmrtí 88.275,10 Kč a z titulu nesplaceného hotovostního úvěru č. účtu 2975780843/0800 vedeného na jméno K. S., r. č. 605222/1197, kde je zůstavitel veden jako spoludlužník s povinností uhradit dluh společně a nerozdílně, ve výši 70.115,50 Kč, z toho 1/2 činí podíl zůstavitele, tj. částku 35.057,75 Kč) nepřipadá z výtěžku žádná částka, když výtěžek zpeněžení byl vyčerpán úhradou pohledávek přednostních skupin.

Pravomocným skončením likvidace zaniknou proti dědicům neuspokojené pohledávky věřitelů (ust. § 175v odst. 4 o.s.ř.).

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Přerově, Smetanova 12, nebo Mgr. J. N., notáře jako soudního komisaře, se sídlem v Přerově, Zahradní 102.

pokračování

-5 -

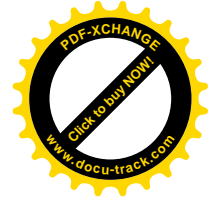
22D 248/2007

V Přerově dne 7. září 2009.

Mgr. J. N., v.r.
notář jako soudní komisař

Za správnost vyhotovení :

Seznam literatury

Monografie

Mikeš, J. - Muzikář, L.: Dědické právo. 3 aktualizované vydání, Linde Praha, a.s., Praha 2007

Kučera, R.: Dědictví, Linde Praha, a.s., Praha 2001

Mikeš, J.: Dědictví a právo. Informatorium, Praha 1993

Schelleová, I., a kol.: Dědictví a dědické právo, Computer Press, a.s., Brno 2007

Fiala, R.: Přehled judikatury ve věcech dědických, Praha, ASPI 2006

Bílek, P. - Fiala, R. - Jindřich, M. - Wawerka, K. a kol.: Notářský řád a řízení o dědictví. Komentář 4. vydání., Praha, C. H. Beck 2010

Eliáš, K., a kol.: Občanský zákoník: Velký akademický komentář, LINDE Praha, a.s. 2008

Kincl, J., Urfus, V.: Římské právo, Panorama Praha 1990

Winterová, A.: Civilní právo procesní, 5. aktualizované vydání. LINDE Praha, a.s. 2008

Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M., a kol.: Občanský zákoník II. - komentář, C.H.BECK Praha 2008

Drápal, L., Bureš, J., a kol.: Občanský soudní řád I - komentář, C.H. BECK Praha 2009

Články

Sochor, M.: Likvidace dědictví, AD NOTAM, č. 4/2000

Lorenčík, J.: Kdo je účastníkem řízení při likvidaci dědictví?, AD NOTAM, č. 3/2009